

TÜBİTAK

Rekabet için Teknoloji ve Yenilikçilik İşbirlikleri

Prof. Dr. Nüket YETİŞ

11 Ocak 2006, İstanbul

Kapsam

- Ulusal rekabet gücü, sınıai rekabet gücü
- Türkiye Araştırma Alanındaki gelişmeler (TARAL)
- Türkiye'de sanayide teknoloji geliştirme ve yenilikçilik
- TÜBİTAK'ın Teknoloji ve Yenilikçilik Destekleri

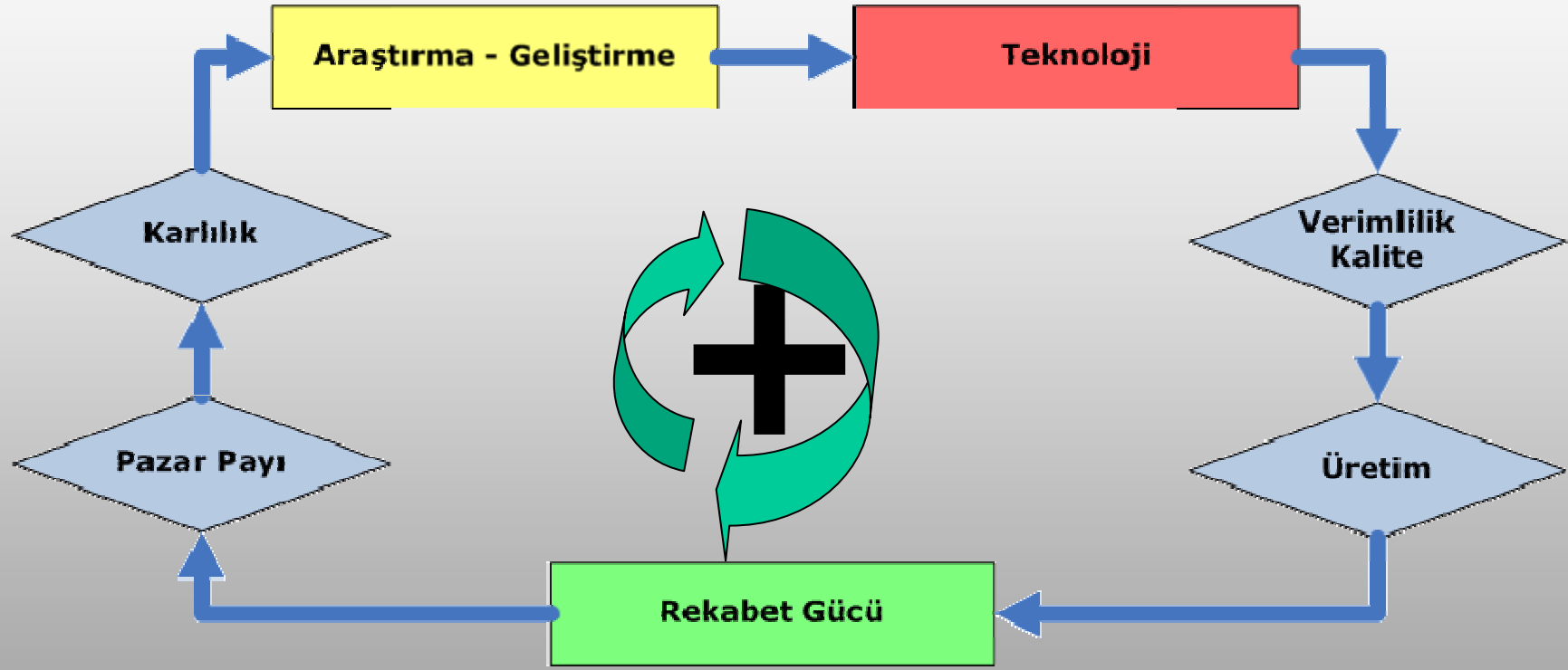
Ulusal Rekabet Gücü

“Bir ülkenin,
vatandaşlarının gelir düzeyini
sürdürülebilir şekilde koruyarak
ve arttırarak,
ürettiği hizmet ve ürünlerle,
serbest piyasa koşullarında,
uluslararası pazarlarda
satış yapabilme düzeyi”

Firmaların Rekabet Gücü

- Müşteri ihtiyaçlarına odaklanmak
- Bilgi ve teknolojik yetkinliği harekete geçirmek
- Bu ihtiyaçları
  - yüksek kaliteli
  - iyi tasarlanmışürünler, süreçler ve hizmetlerle karşılamak

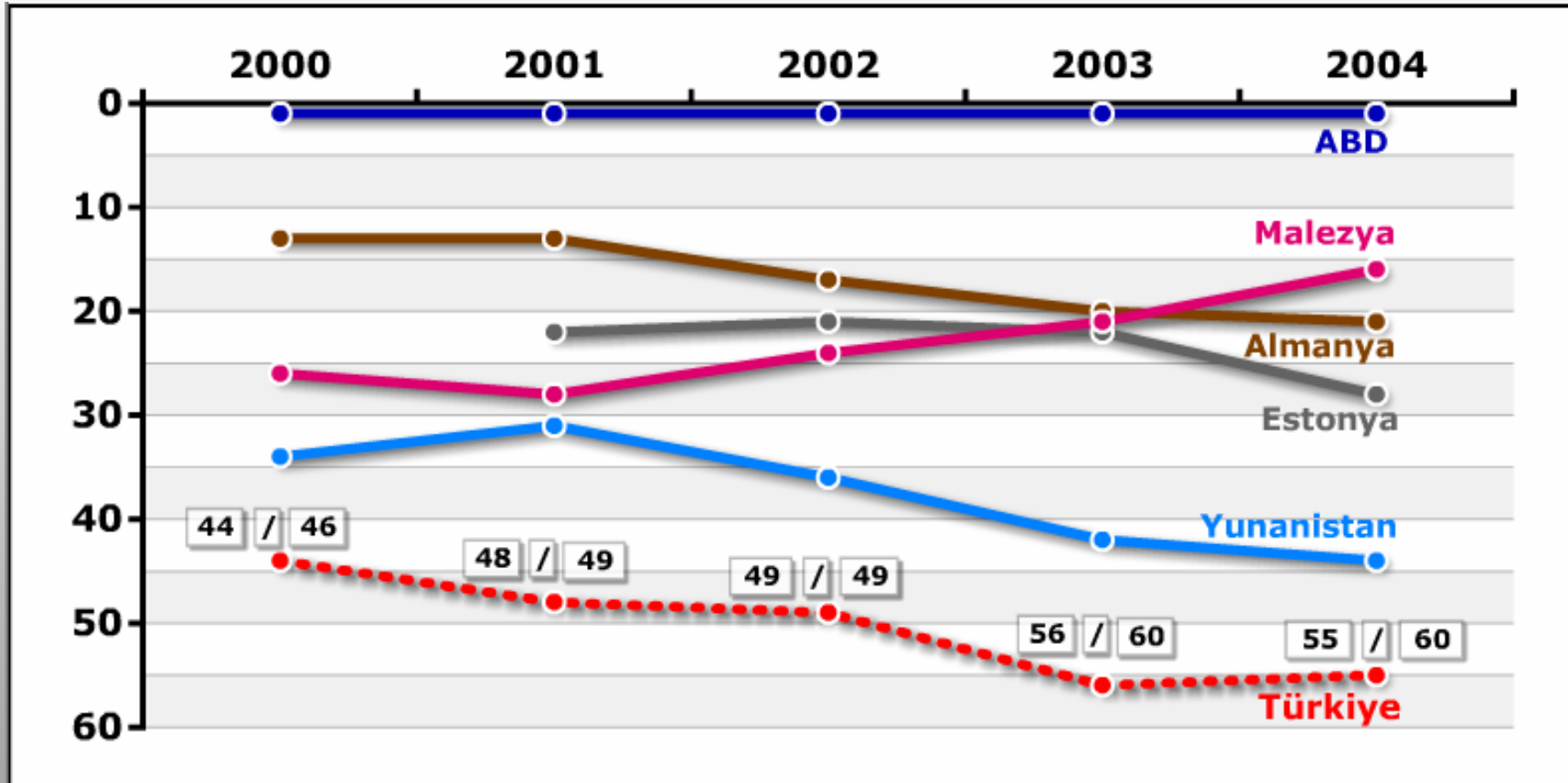
Teknoloji Rekabet İlişkisi

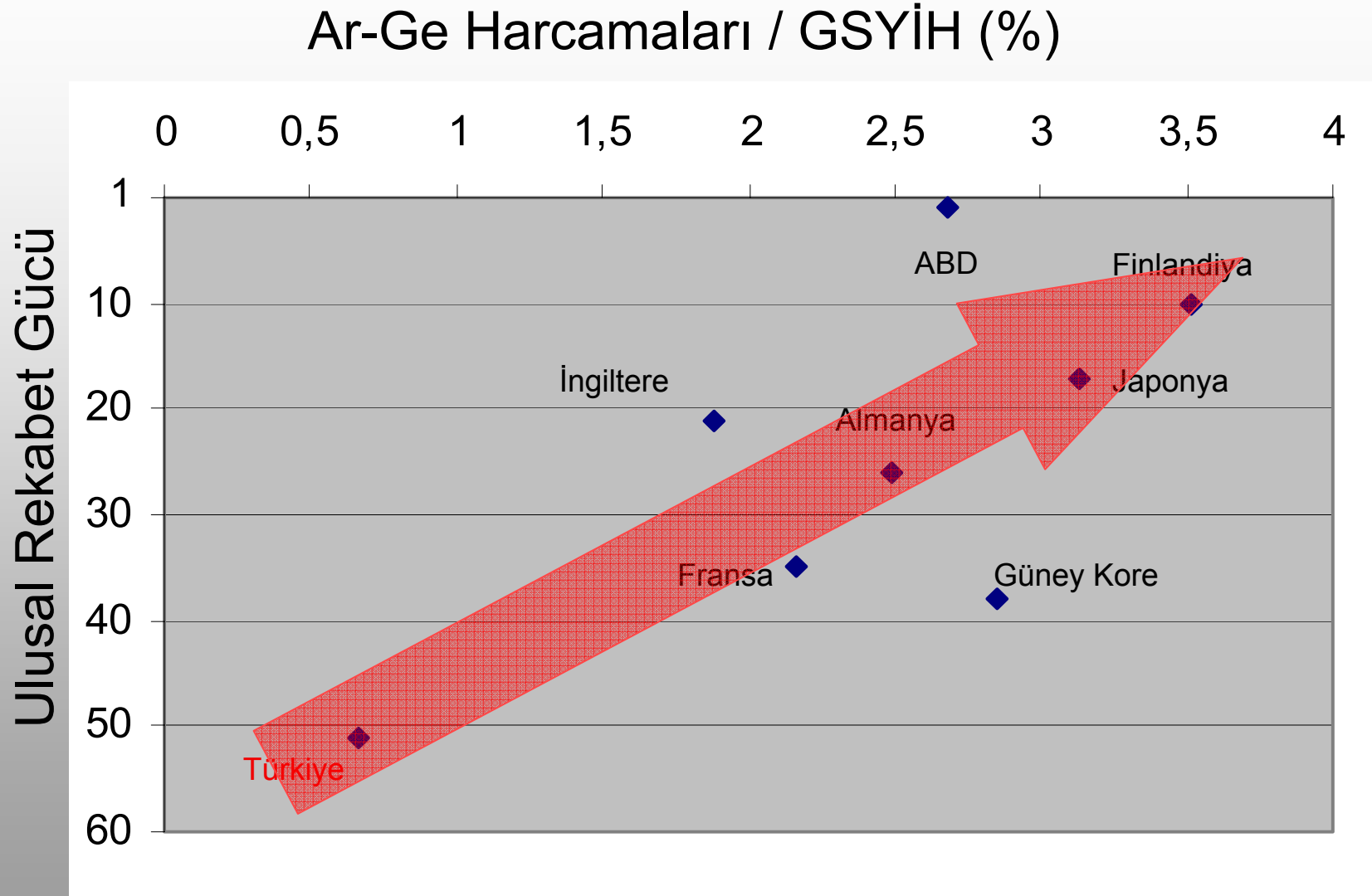
Üç yıl önce.....

Yıl 2004

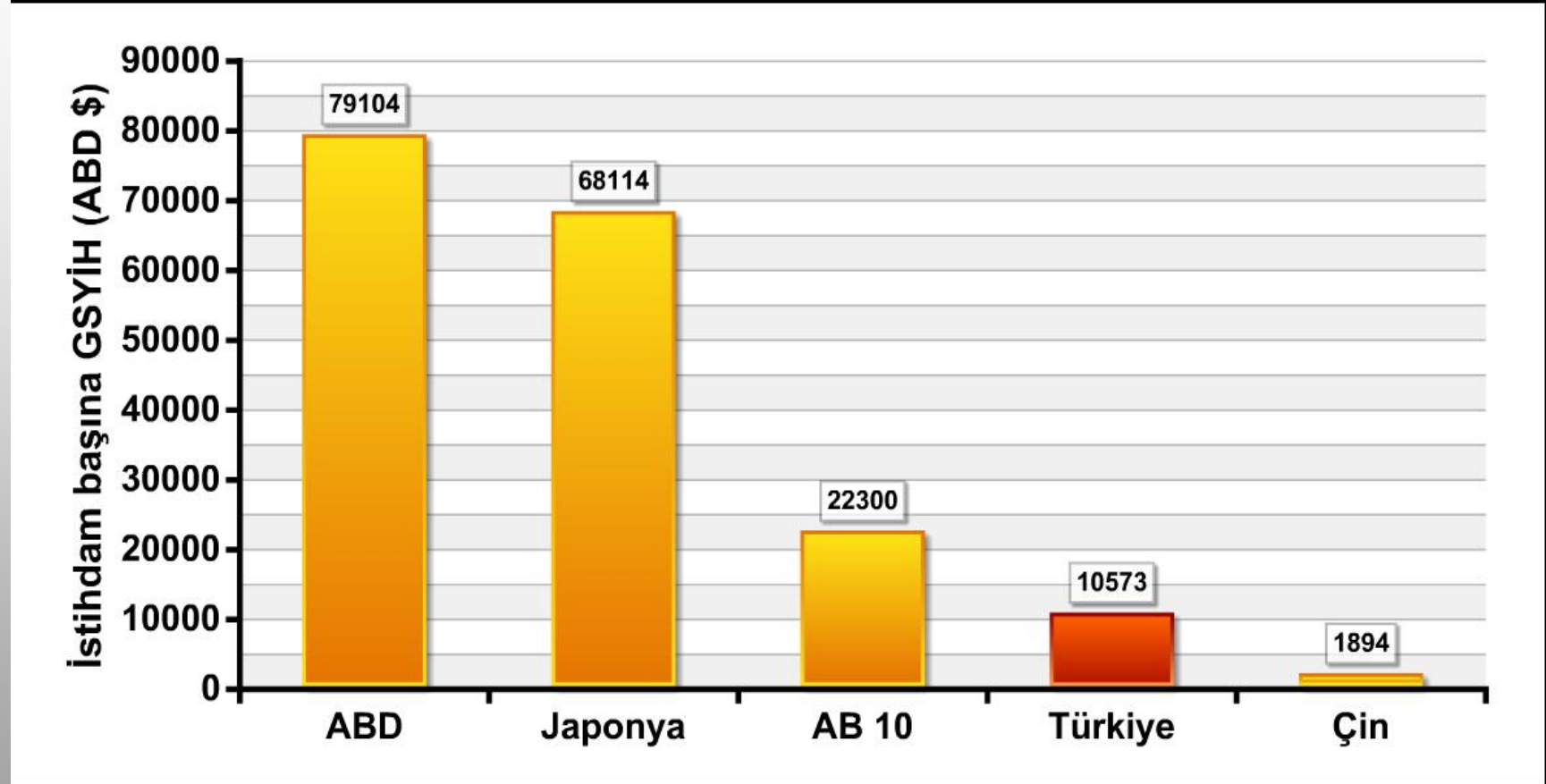
Ülkelerin Rekabet Gücü

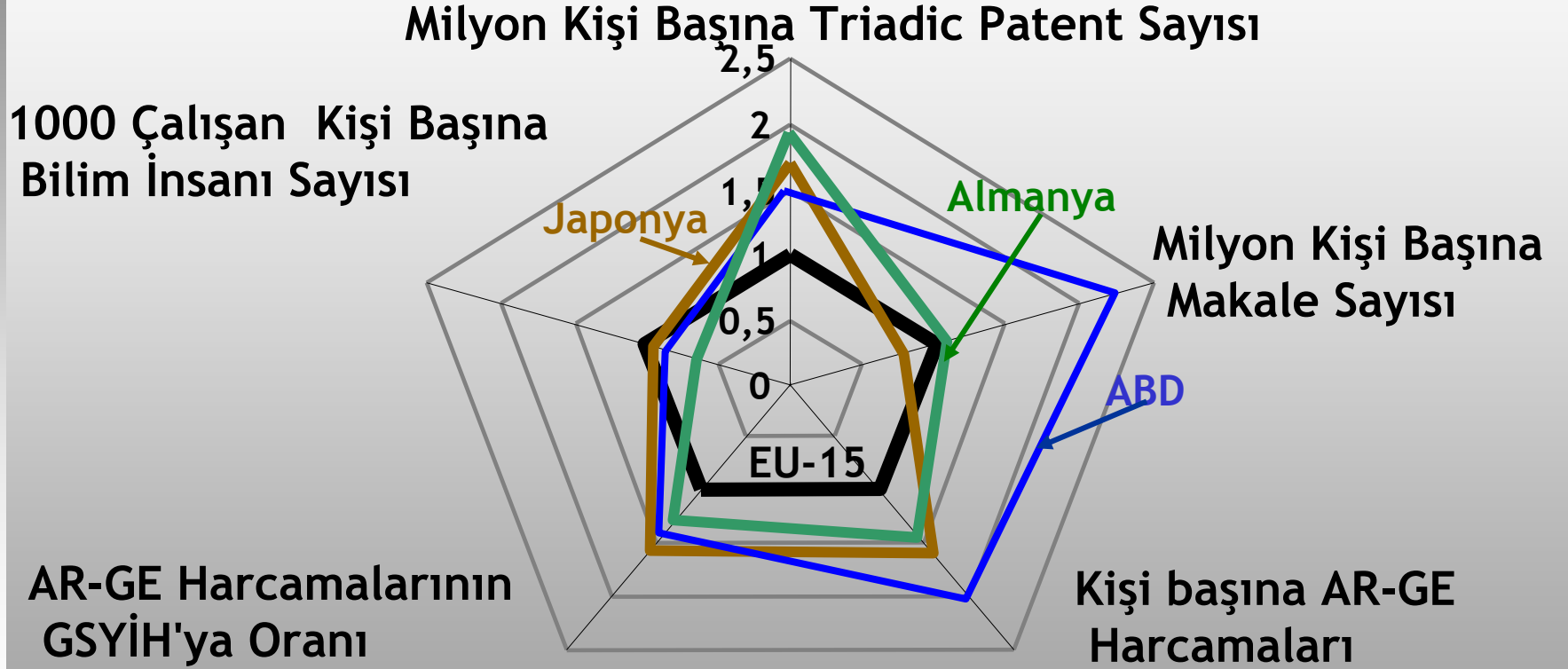
Araştırma Harcamaları ve Ulusal Rekabet Gücü

Verimlilik (2003)

Ulusal Bilim ve Teknoloji Göstergeleri

EU-15 Değerleri (2000-2001):

Milyon Kişi Başına Triadic Patent Sayısı: 36

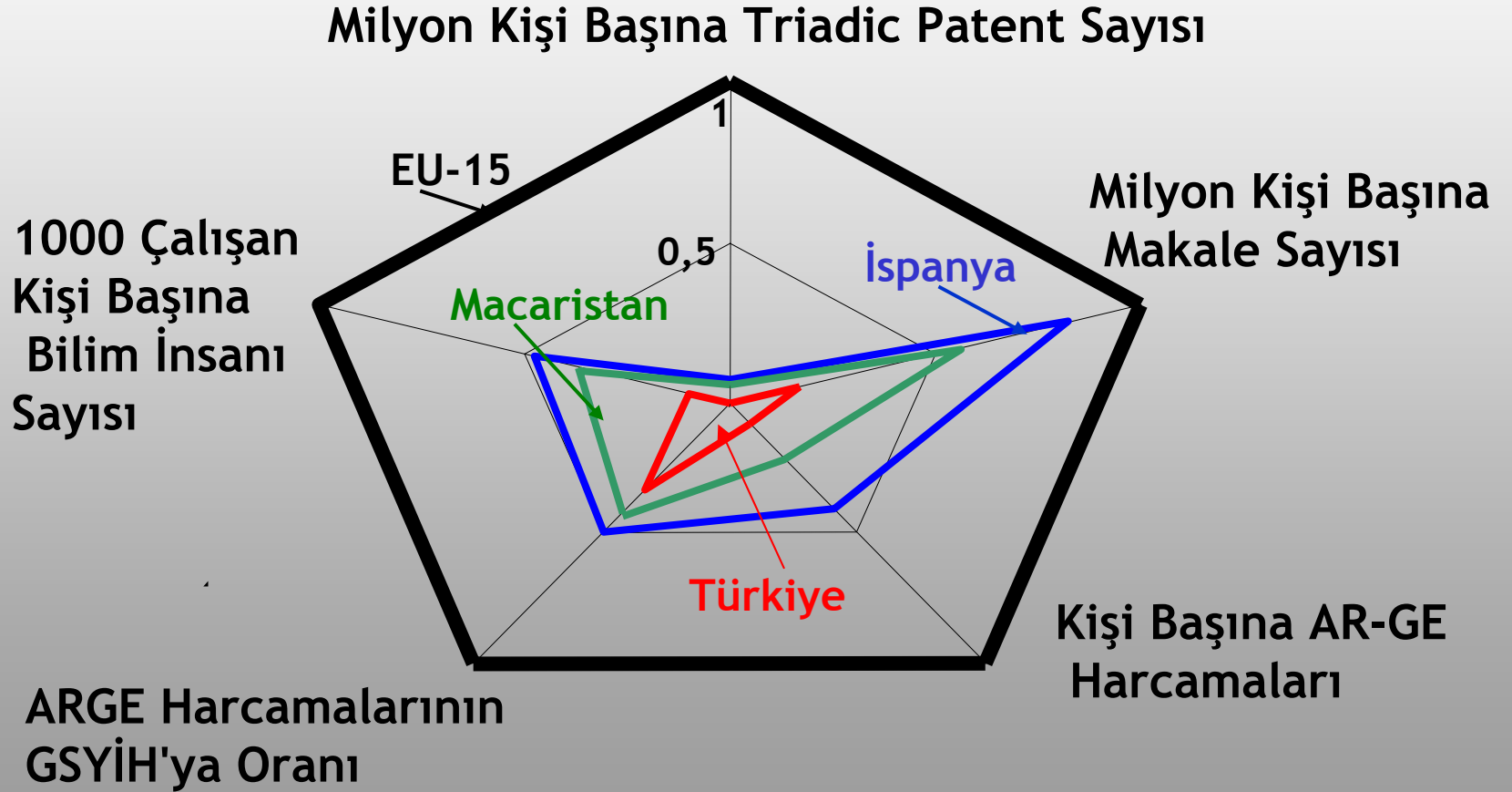
Milyon Kişi Başına Makale Sayısı: 822

Kişi Başına ARGE Harcamaları: 467. 6 (PPP \$)

AR-GE Harcamalarının GSYİH'ya Oranı: 1,89

1000 Çalışan Kişi Başına Bilim İnsanı Sayısı: 10.4

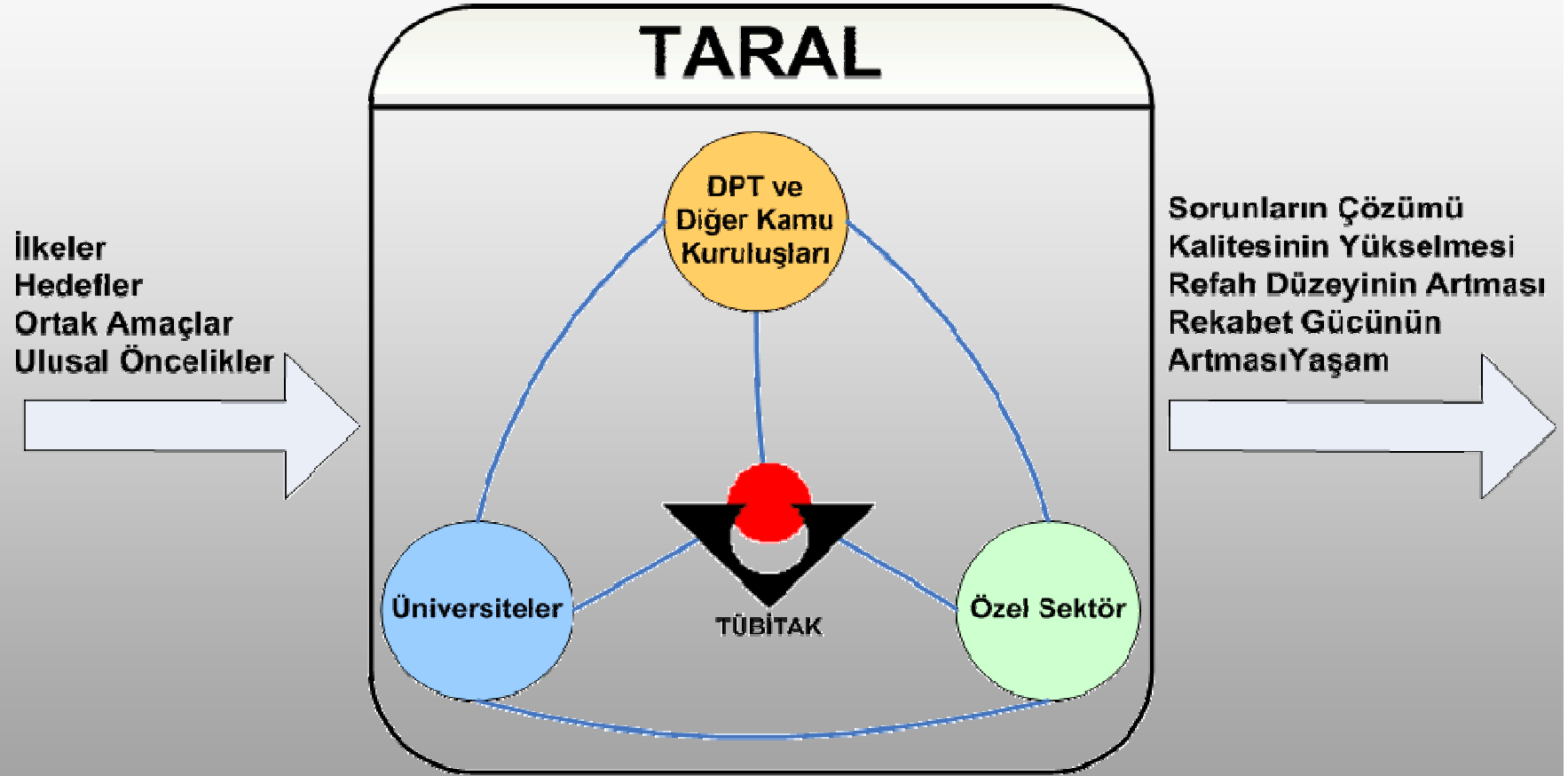
Ulusal Bilim ve Teknoloji Göstergeleri

2004 yılı.....

- TÜBİTAK'ın 41. yıl dönümü, 24 Temmuz,
- TÜBİTAK Başkanlığı'nın Bakanlar Kuruluna “Ülkemizin Gelişmesinde Bilim, Teknoloji ve TÜBİTAK'ın Yeri” konulu sunumu, 26 Temmuz,
- 10. BTYK Toplantısı, 8 Eylül,
  - Ar-Ge harcamalarının GSYİH içindeki payının 2010, yılına kadar %2'ye yükseltilmesi için ek kamu kaynaklarının 2005 yılı bütçesiyle başlayarak tahsis edilmesi.
  - Ülkemizdeki tam zaman eşdeğer bilim insanı sayısının 2010 yılına kadar 40.000'e ulaşmasının bir hedef olarak belirlenmesi
- Maliye Bakanı'nın beyanatı, 20 Eylül,

Türkiye Araştırma Alanı (TARAL)

TARAL'ın Temel Amaçları*

- Ülkemiz insanının yaşam kalitesini yükseltmek
- Toplumsal sorunlara çözüm bulmak
- Ülkemizin rekabet gücünü artırmak
- BTY kültürünü topluma mal etmek ve yaygınlaştırmak

TARAL'ın Ana Hedefleri*

- Ar-Ge harcamalarının GSYİH içindeki payını artırmak
- Ar-Ge'ye olan talebi artırmak
- Bilim insanı sayısını ve niteliğini artırmak

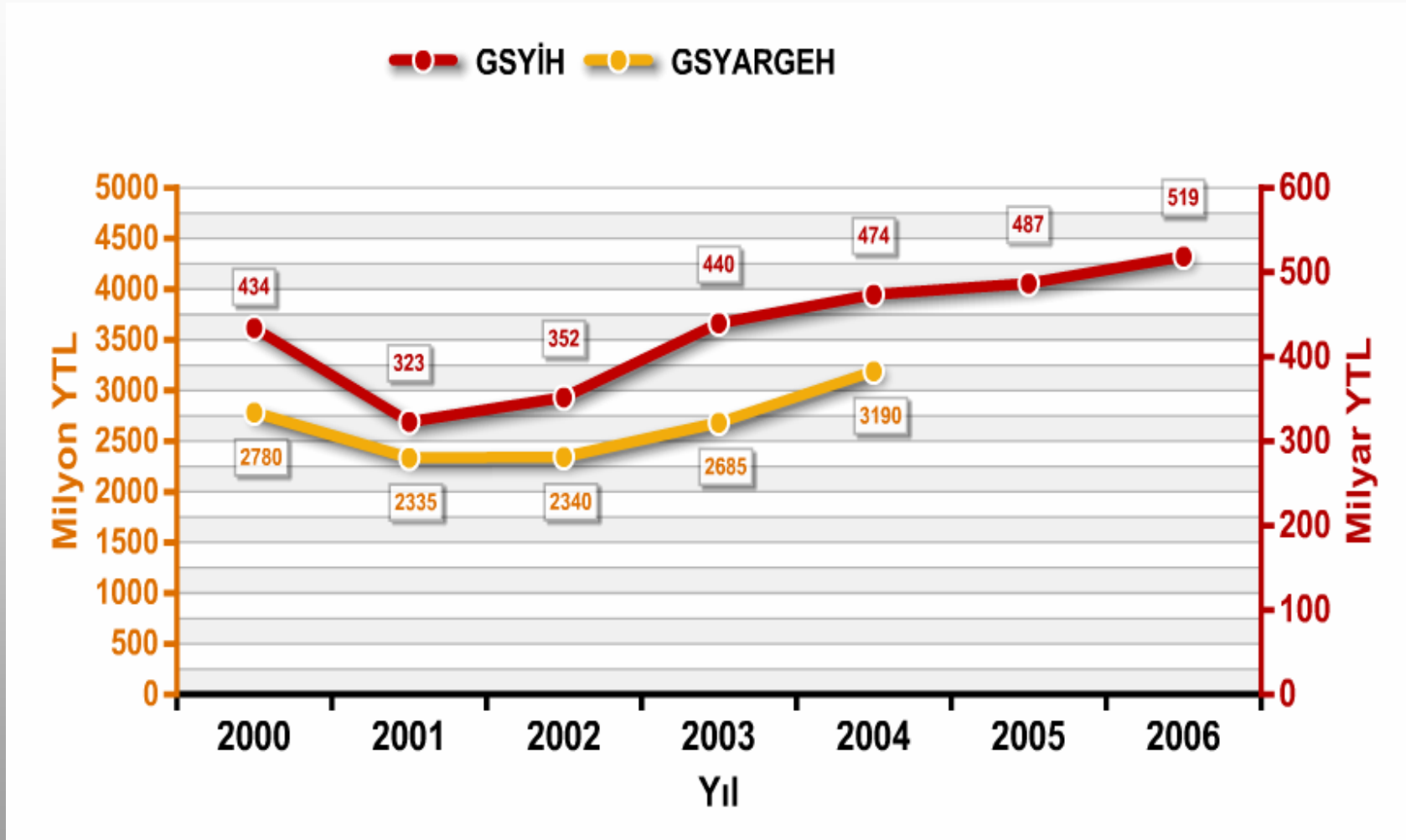

* 10. BTYK Kararı (2004/1-3c)

Bugün.....

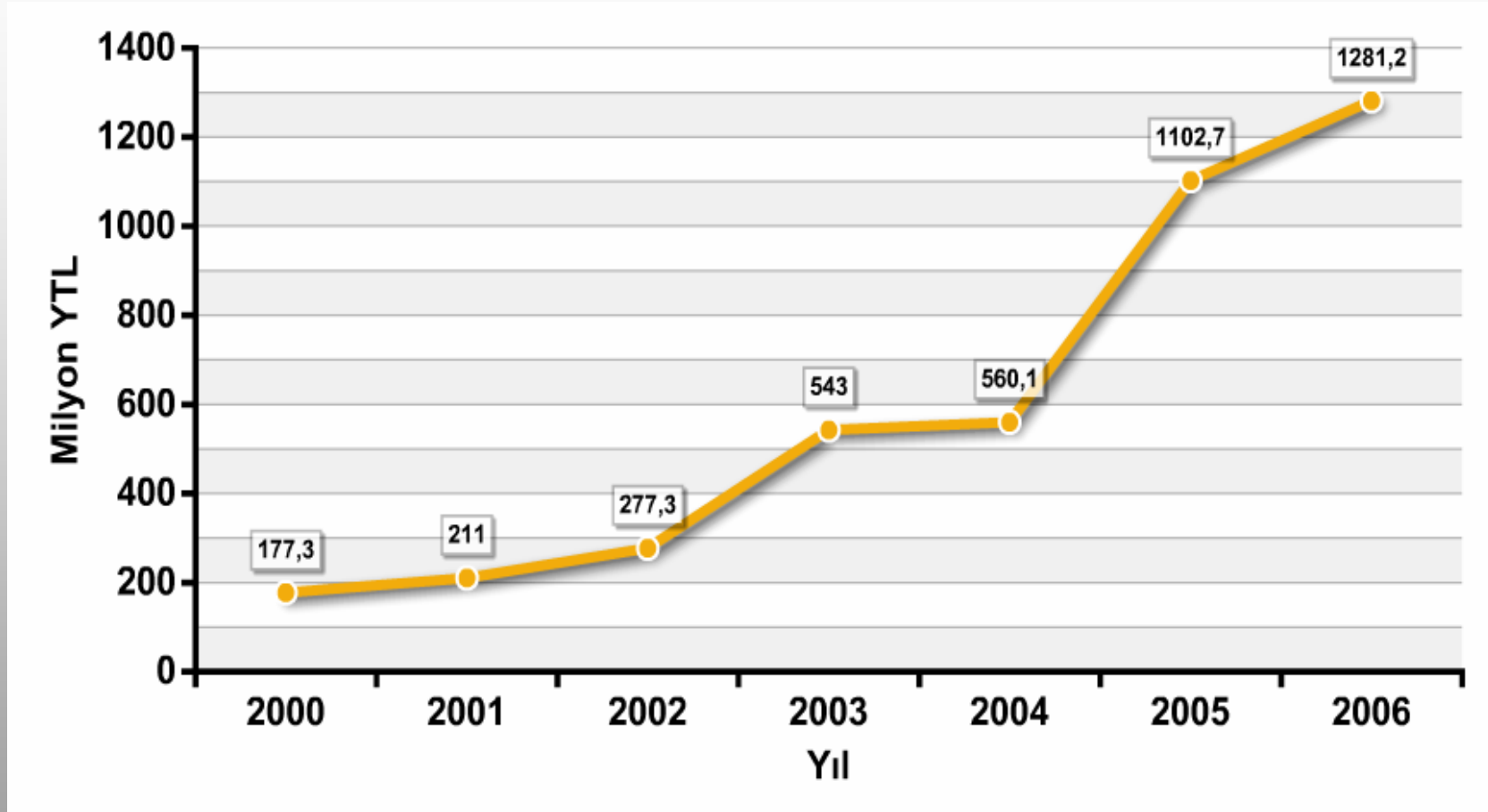
2006 sonu

Ar-Ge Harcamaları*

*2005 sabit fiyatlarıyla

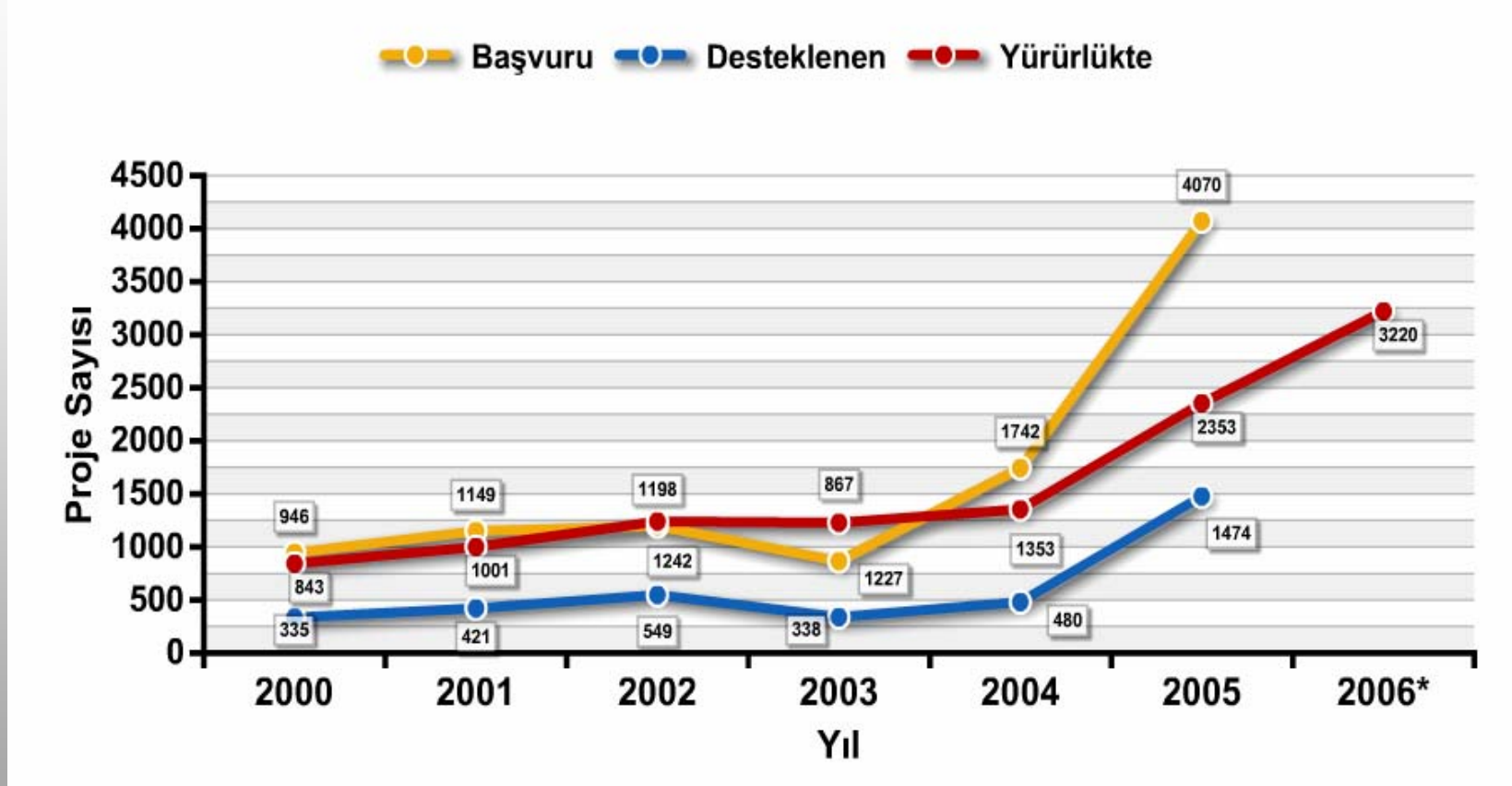
Doğrudan Kamu Ar-Ge Destekleri*

*DPT, BAP, DTM, TÜBİTAK, TTGV, KOSGEB, AB 6.Çerçeve Programı, 2005 sabit fiyatlarıyla

Araştırma Altyapısını Geliřtirmek

TÜBİTAK Akademik Ar-Ge Destekleri

15 Ağustos 2006 itibariyle

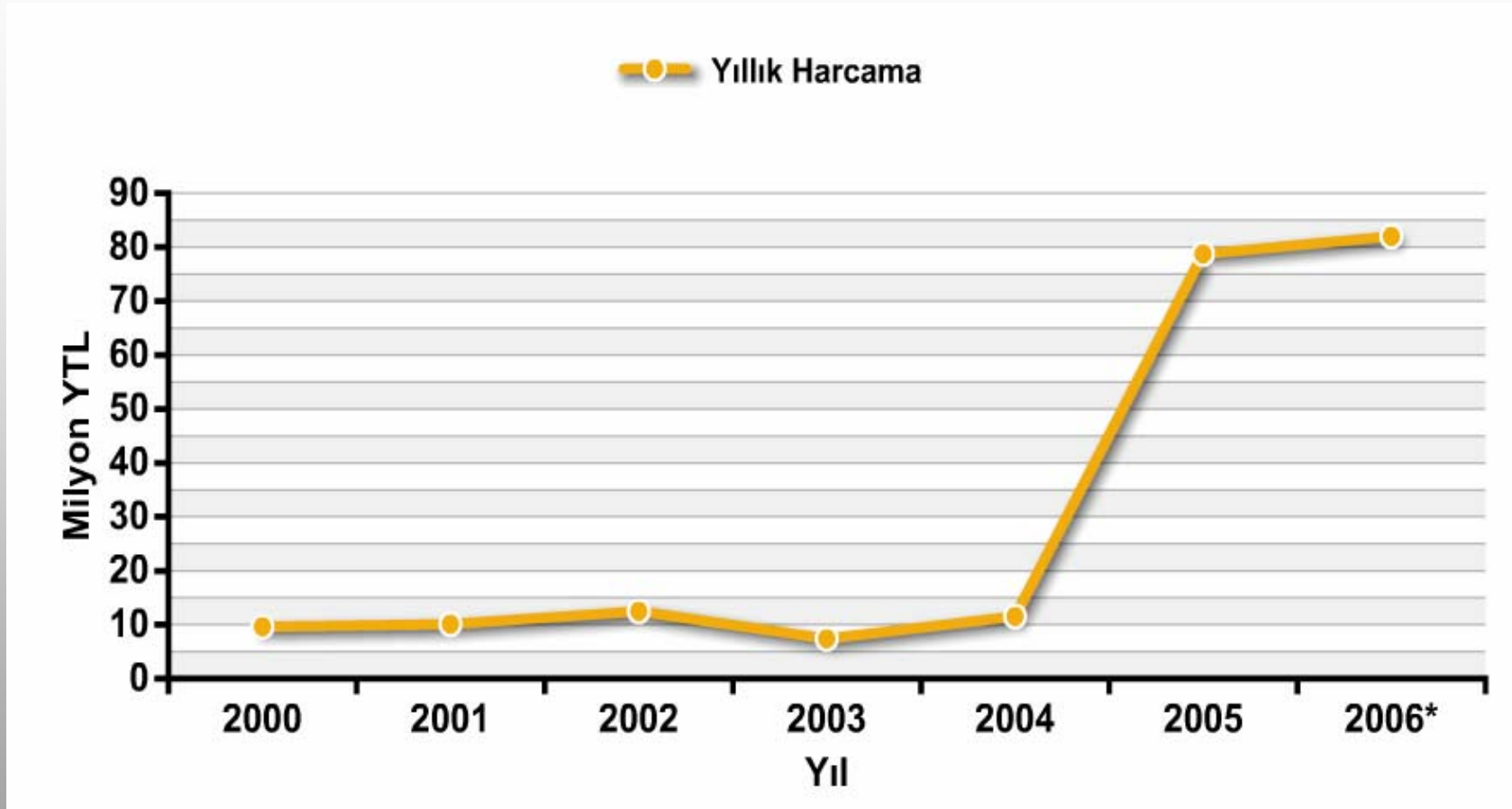
Başvuru sayısı

2263

Desteklenen proje sayısı

1037

TÜBİTAK Akademik Araştırma Destekleri**

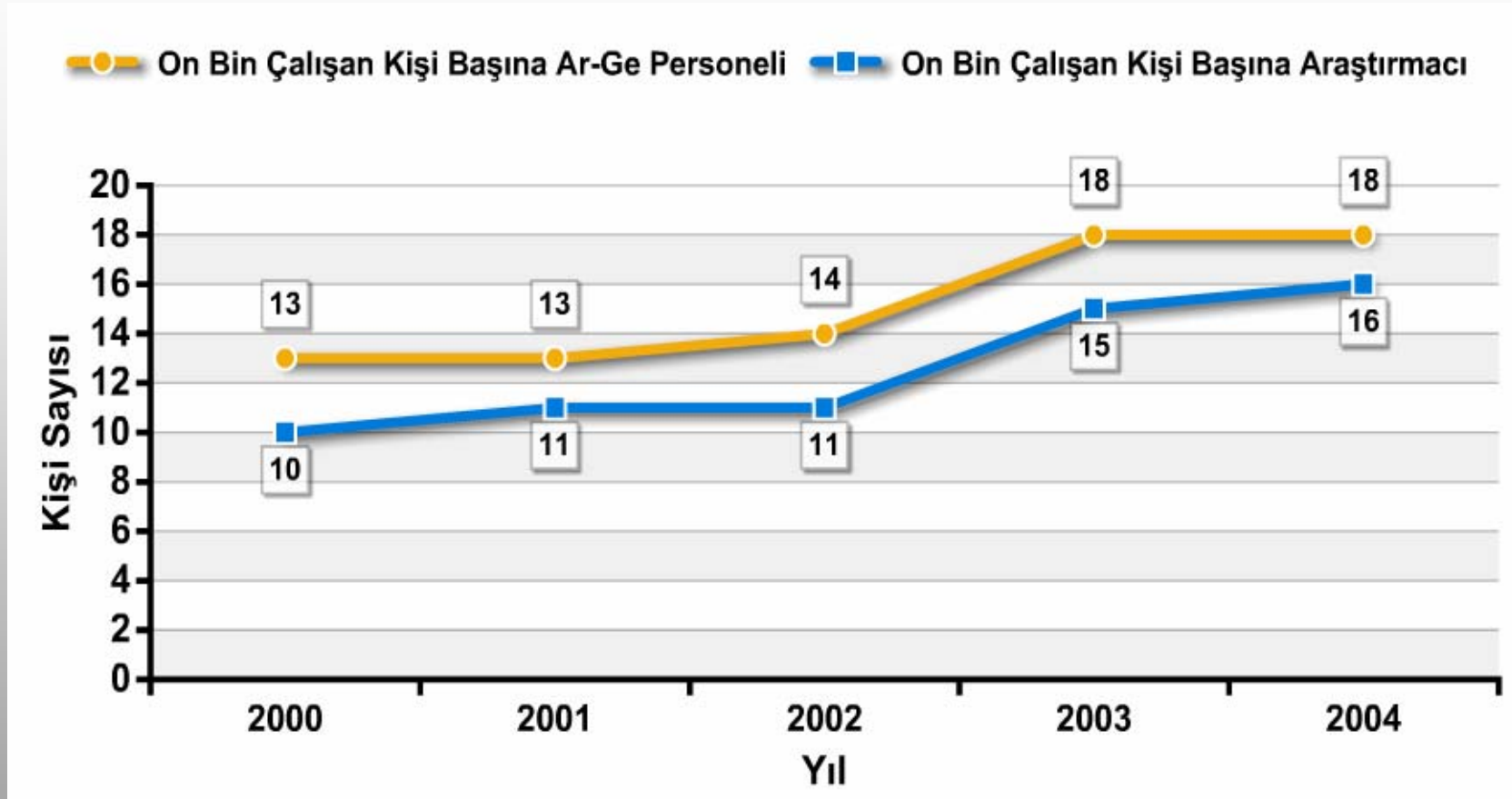

* 15 Ağustos 2006 itibariyle

**2005 sabit fiyatlarıyla

Bilim İnsanı Sayısını ve Niteliğini Artırmak

Onbin Çalışan Başına Ar-Ge İnsan Kaynağı

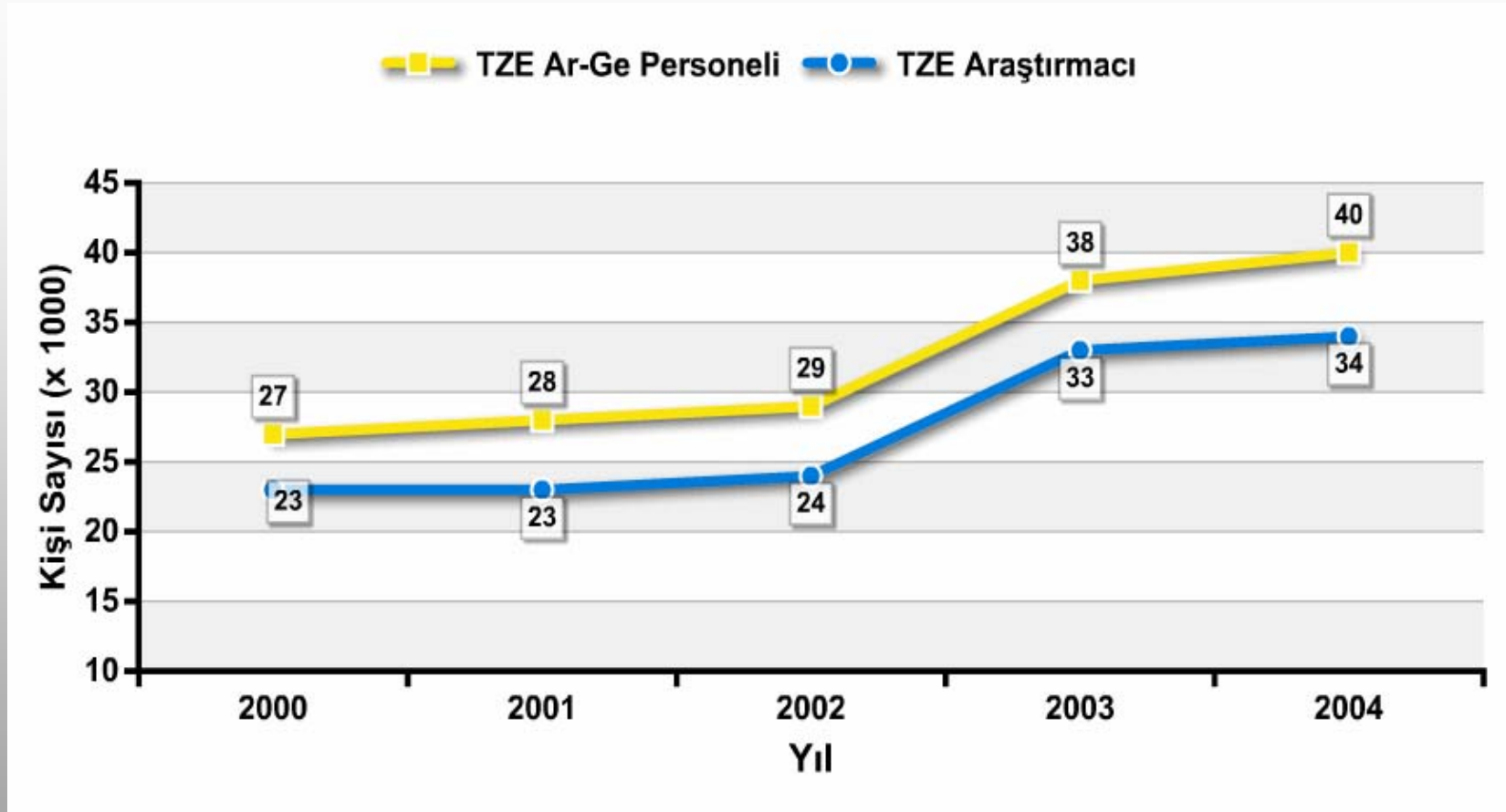

2003 yılı AB-25

Ar-Ge personeli 102

Araştırmacı 59

Tam Zaman Eşdeğer (TZE) Ar-Ge İnsan Kaynağı

2003 yılı AB-25

Ar-Ge Personeli 2.052.422

TZE Araştırmacı 1.178.116

Bilim İnsanı Yetiřtirmek ve Geliřtirmek

- Milli Eđitim Bakanlığı Yurtdışı Lisansüstü Bursları
- TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleri

MEB Yurtdışı Lisansüstü Burs Programı

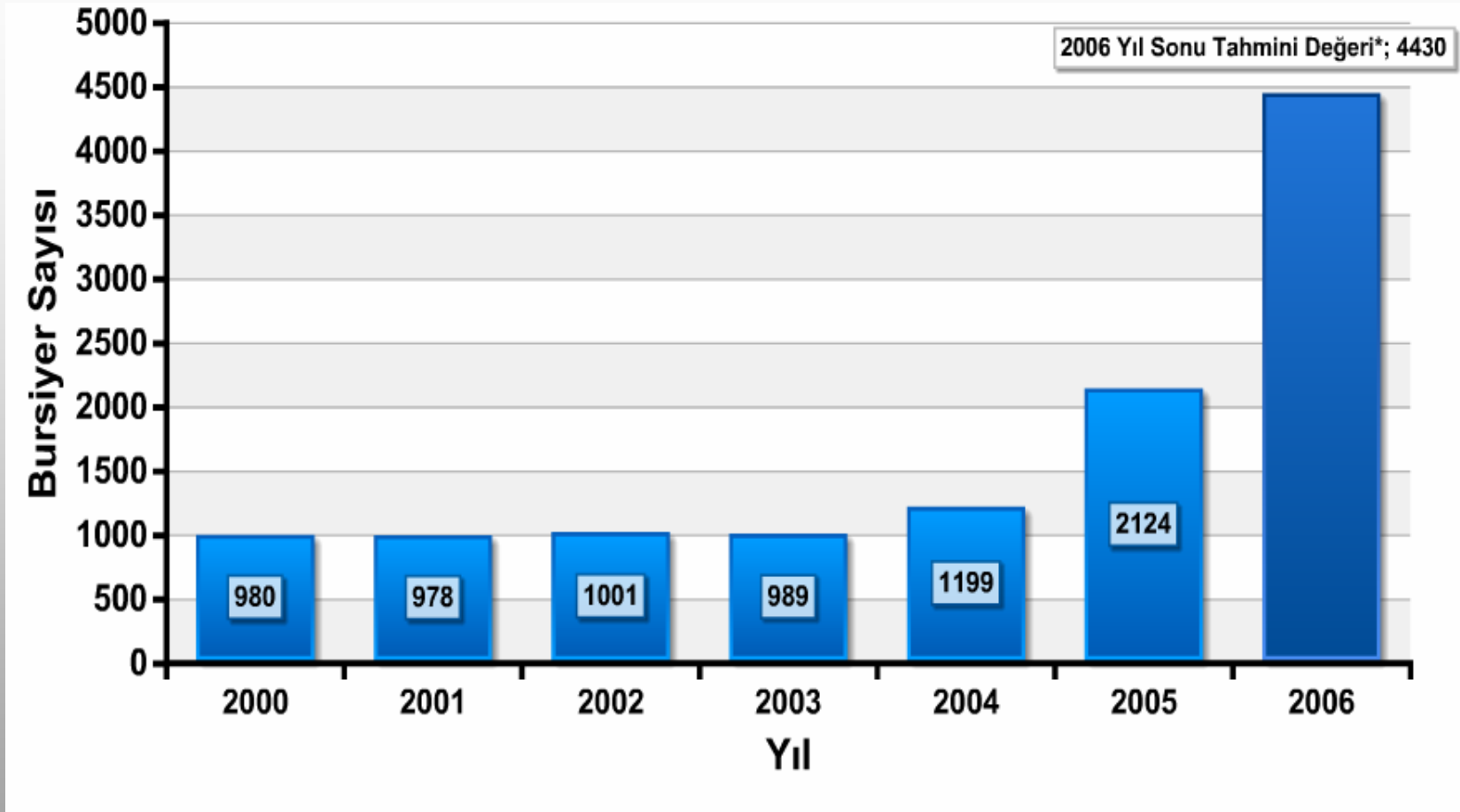

**2006 yılında 1000 öğrenciye yurtdışı burs.
Hedef 5 yıl içinde 5 bin öğrenciye burs.**

- Ülkemizde ikame edilmeyen,
- Ülkemizin mevcut stratejiler çerçevesinde, hem akademi hem de sanayi için 10 yıl içinde ihtiyaç duyacağı ileri seviyedeki,
- Ülkemizde bugün için olduğu gibi 10 yıl sonra da sürekli ihtiyaç gösteren,
- Dünyada 10 yıl sonra ortaya çıkması beklenen ihtiyaçları karşılayan,

alanlarda...

TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleri

*15 Ağustos 2006 itibariyle

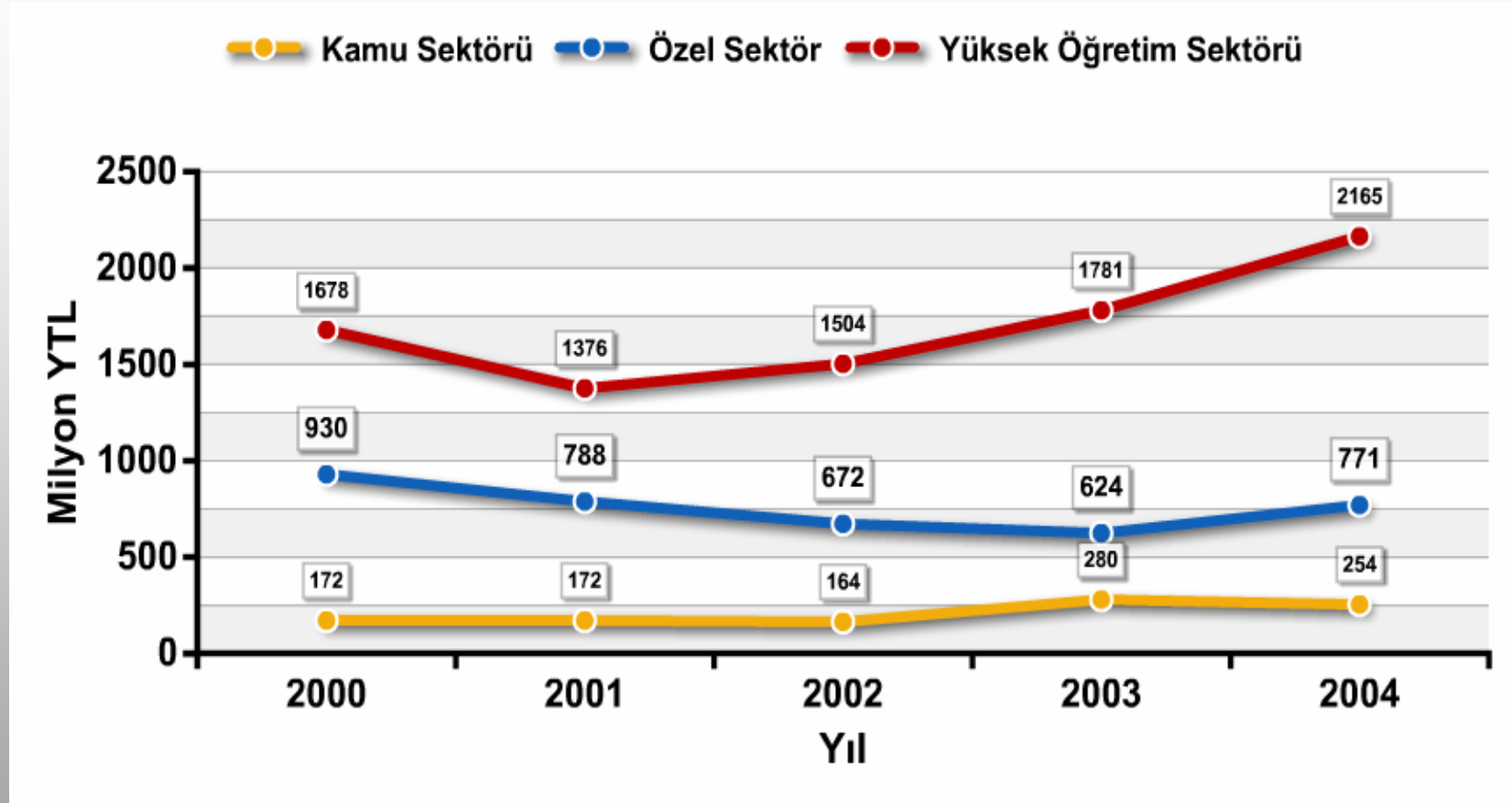
Bursiyer sayısı

2439

Ar-Ge'ye olan talebi artırmak

- Sanayi, teknoloji ve yenilik destekleri
- Kamu kurumları teknoloji ve yenilik destekleri

Sektörler Bazında Ar-Ge Harcamaları

AB-25 (2003)

Kamu

% 14

Özel Sektör

% 64

Üniversite

% 22

TR (2003)

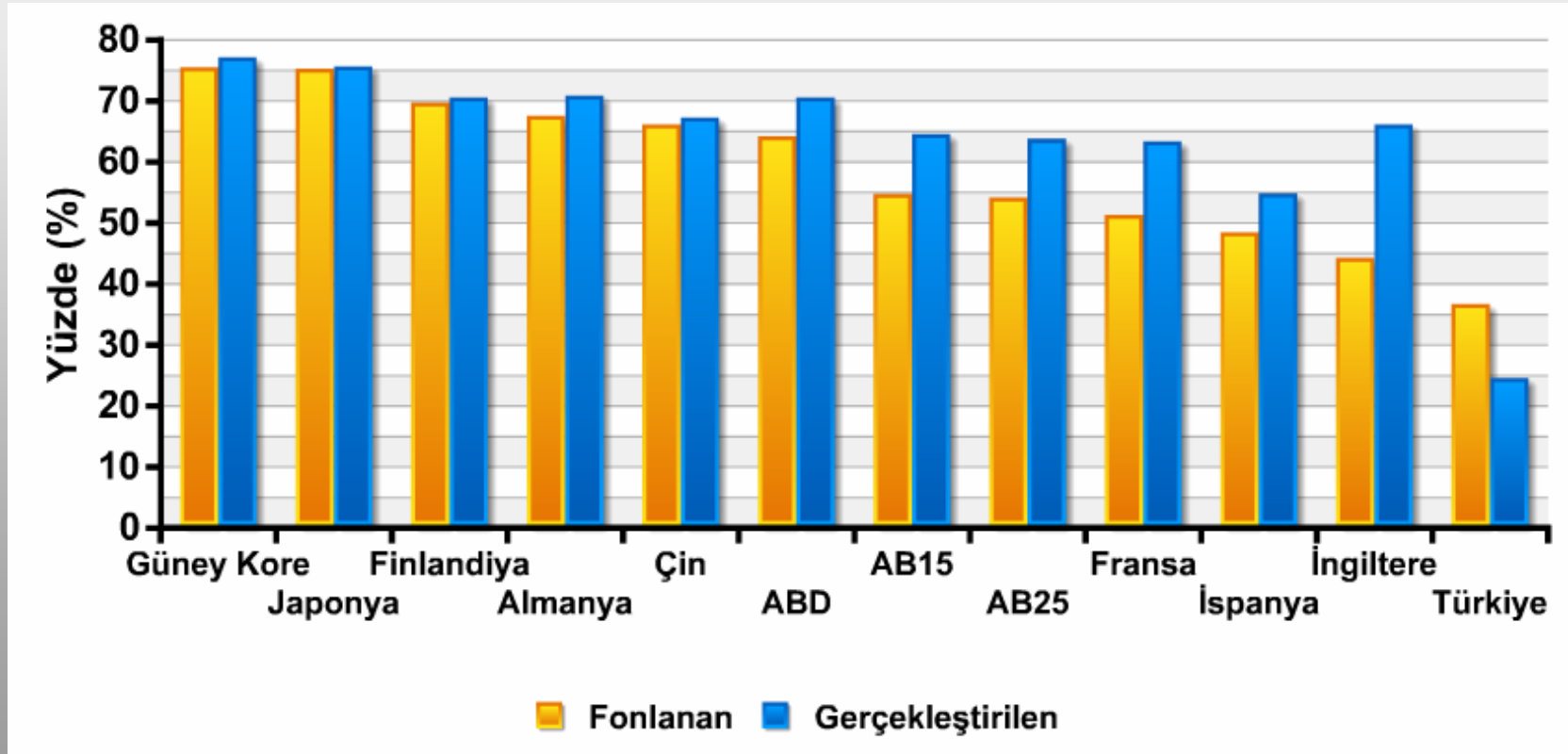
% 11

% 23

% 66

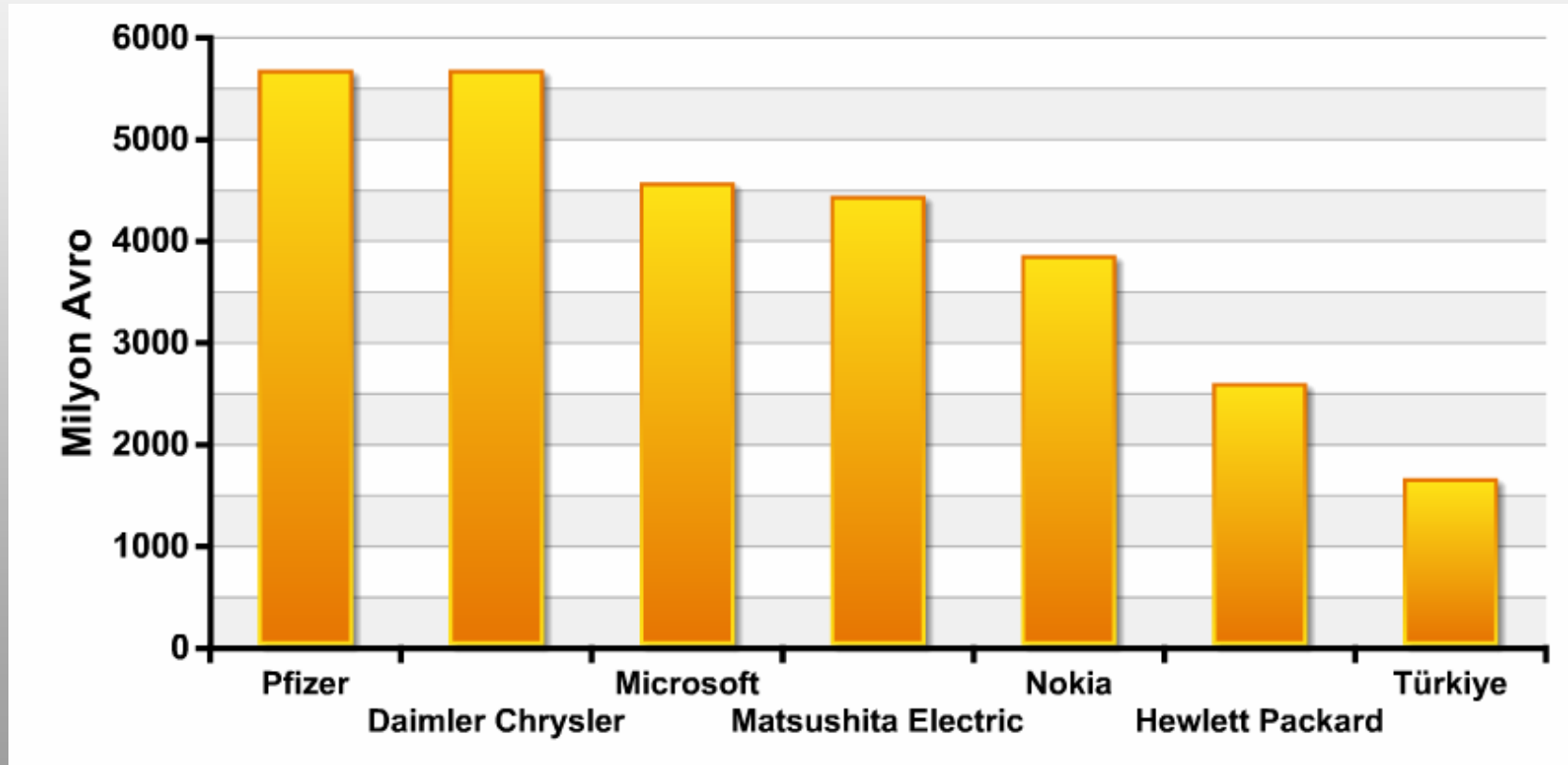
Özel Sektör ve Ar-Ge

- Gayri Safi Yurtiçi Ar-Ge Harcamalarının
  - ne kadarı özel sektör tarafından fonlanıyor (%)?
  - Ne kadarı özel sektör tarafından gerçekleştiriliyor (%)?

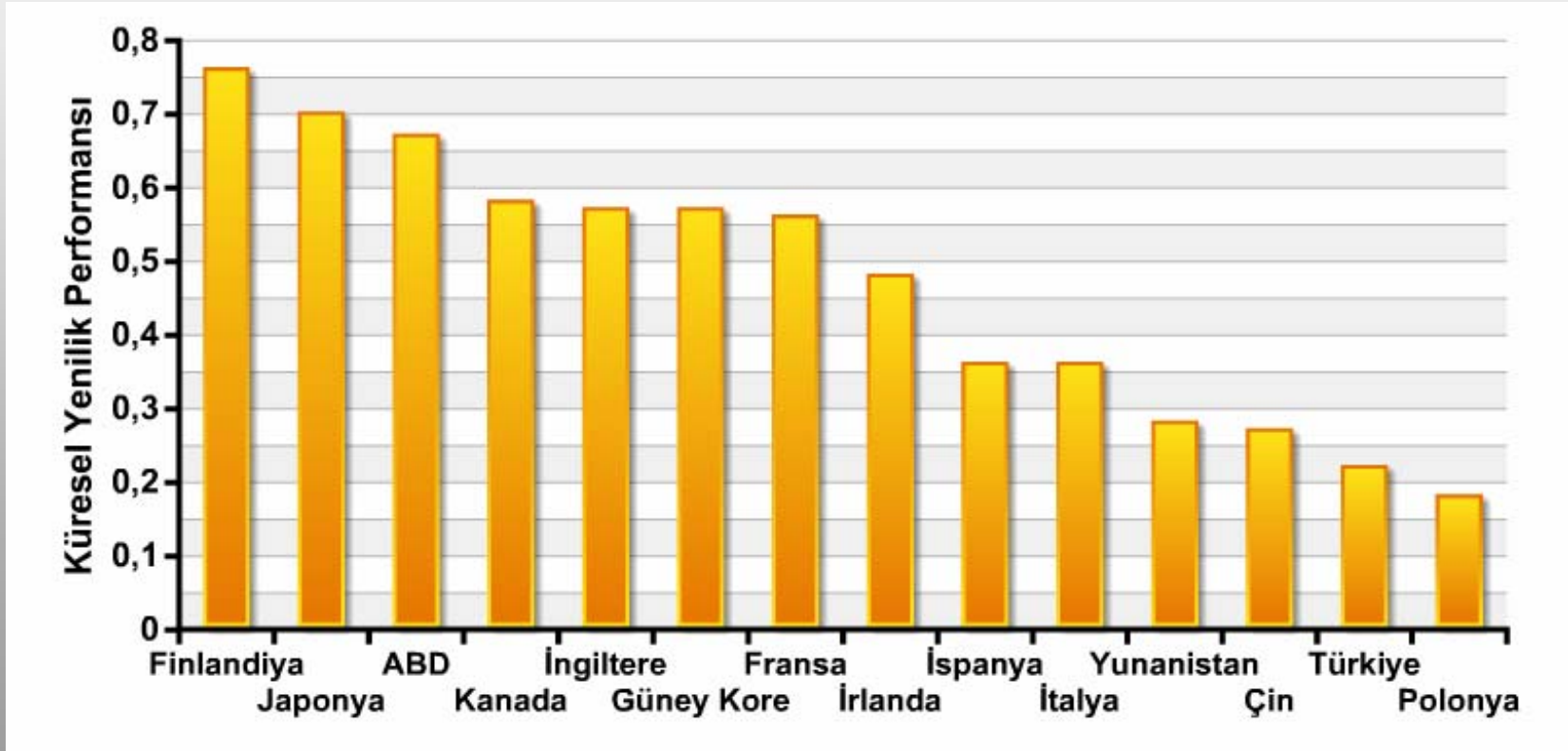
Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge)

Dünyaca ünlü markaların Ar-Ge harcamaları ve Türkiye'nin ulusal Ar-Ge harcaması

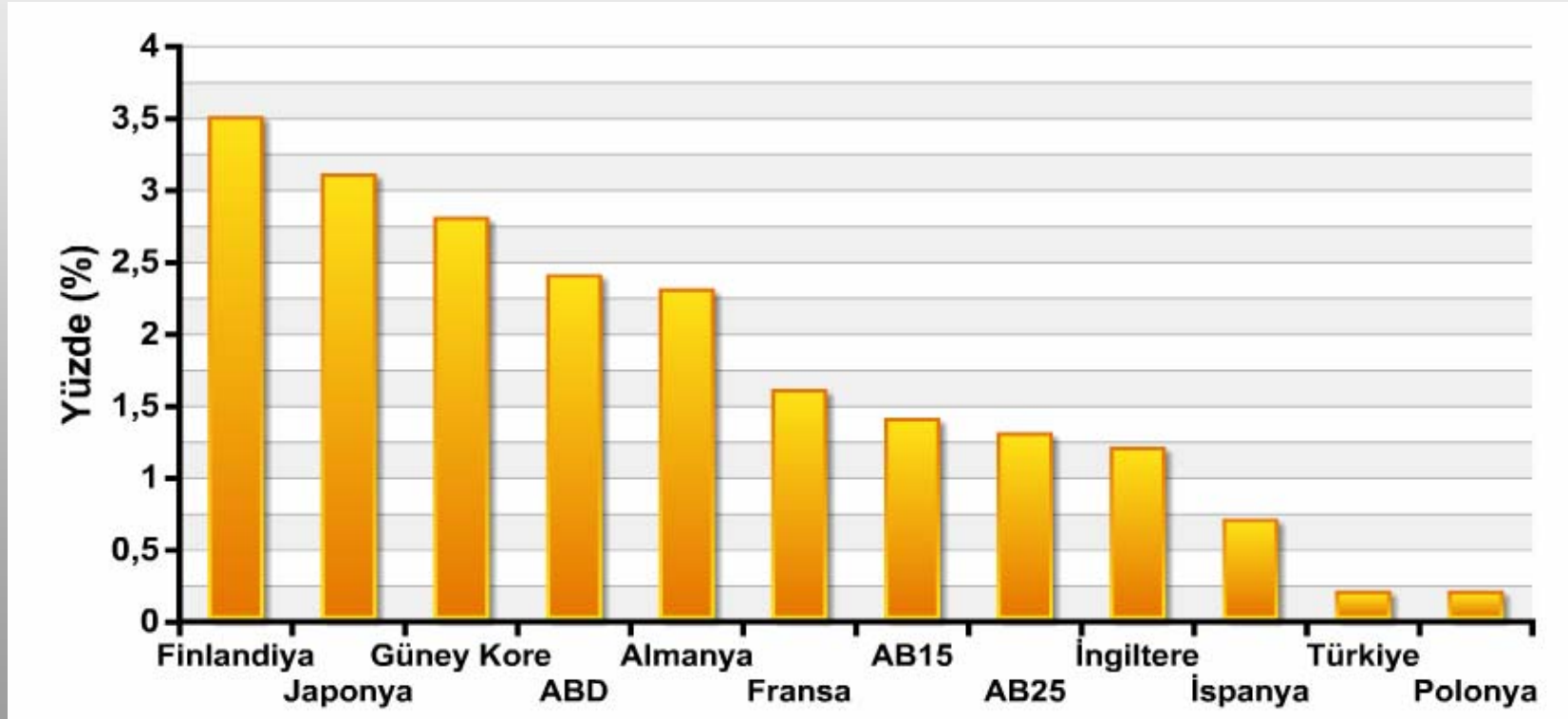
Küresel Yenilik Performansı

- Yenilik insan gücü, yeniliğe harcanan kaynak, yeniliğin yayılımı, uygulamaları ve fikri sınai mülkiyet hakları bakımından yenilik performansımız:

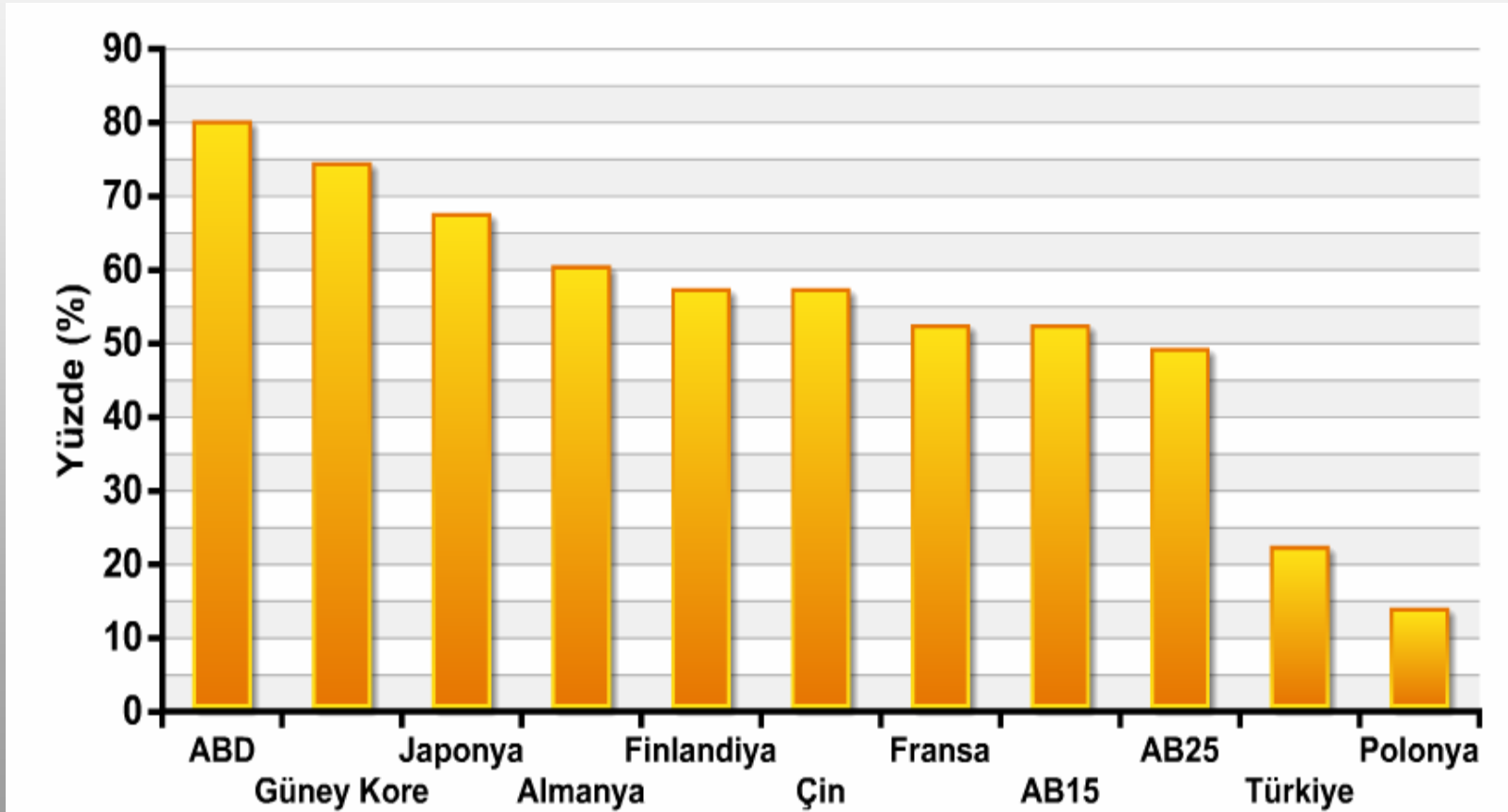
Özel Sektör ve Ar-Ge

- Sanayi ürettiği katma değer ne kadarını kendi Ar-Ge harcamasını fonlamak için kullanıyor?

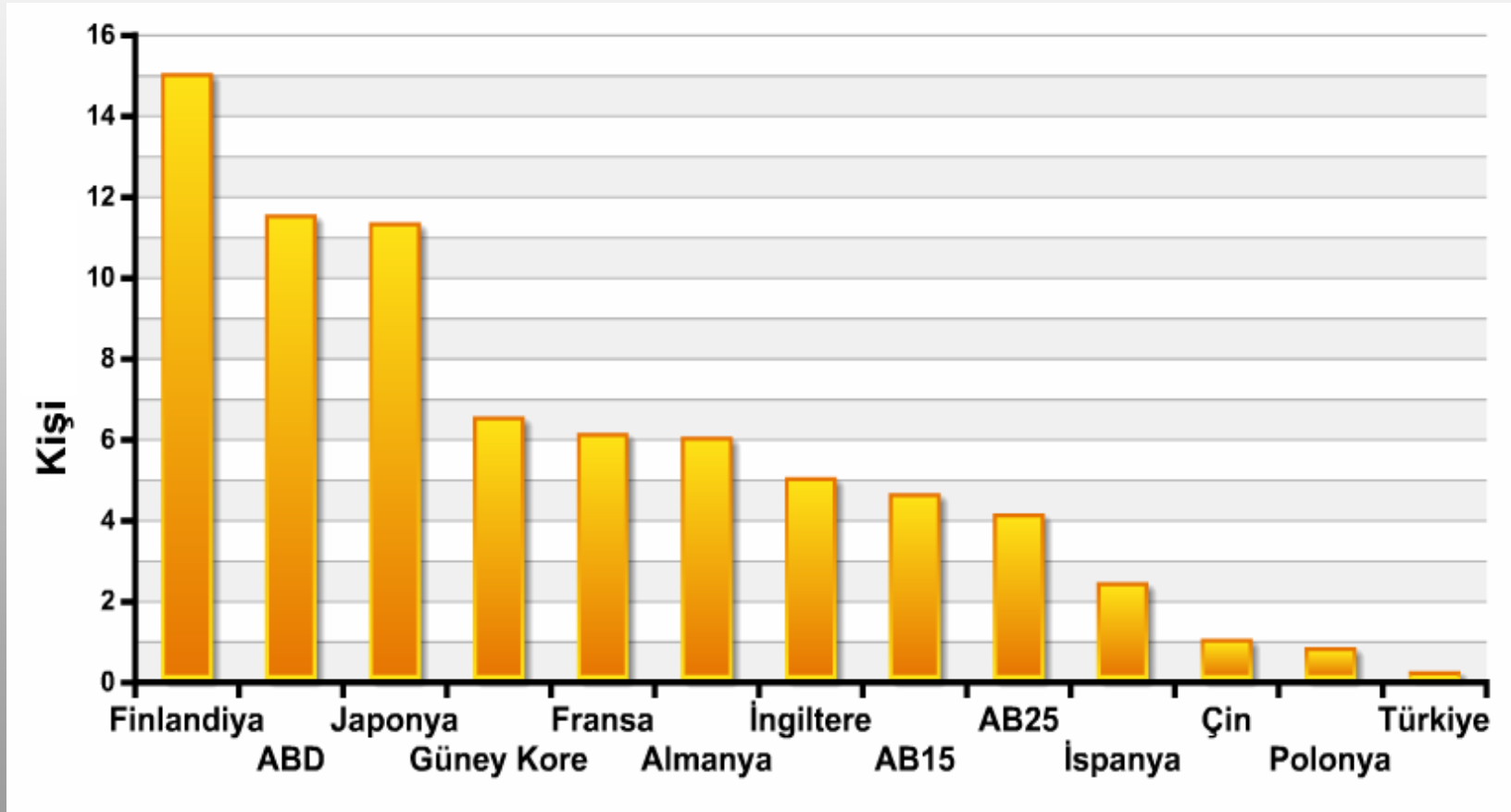
Özel Sektör ve Araştırmacı İstihdamı

- Toplam araştırmacı insan gücünün yüzde kaçı özel sektörde istihdam ediliyor?

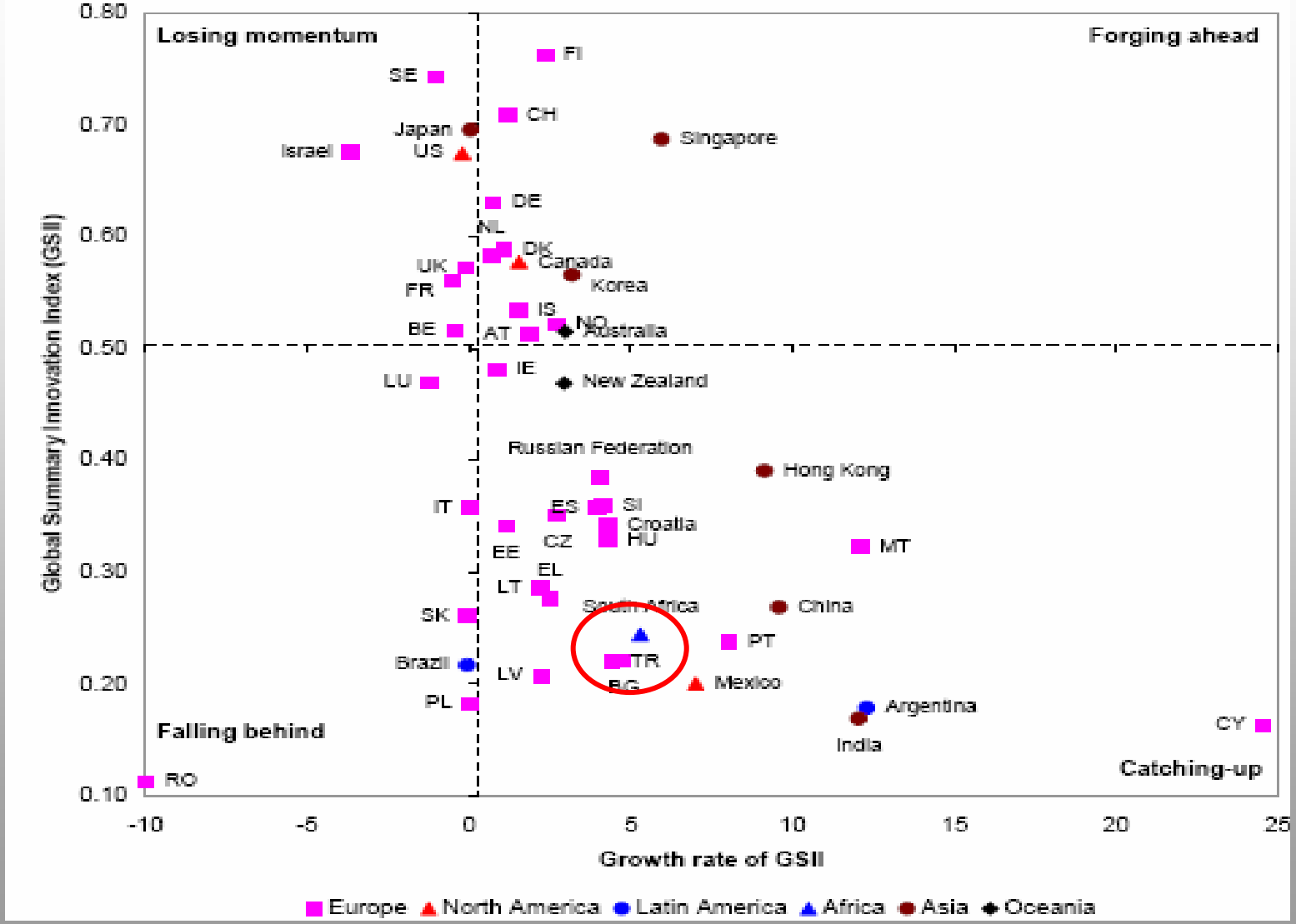
Özel Sektör ve Araştırmacı İstihdamı

- Sanayide istihdam edilen her 1000 kişiye karşılık özel sektör kaç araştırmacı istihdam ediyor?

Kaynak: OECD Bilim ve Teknoloji Göstergeleri 2006/1
(2003 ya da biliniyorsa daha sonraki yıllara ait veriler esas alınarak hazırlanmıştır.)

Küresel Yenilik Eğilimi Performansı

Teknoloji ve yenilik desteklerine sanayiden gelen talep henüz beklenen düzeyde değildir.

- Özel kesimde yurtdışından teknoloji transferi
- Kamu kesiminde doğrudan yurtdışı tedarik

Ar-Ge'ye olan talep artışının önündeki en önemli engel ve tehdit olmaya devam etmektedir.

- Hazır teknolojiyi alıp kullanma döngüsü sadece ülkeye değil, **bizatihi sanayiye pahalıya** gelir.
- Teknolojiyi kendiniz üretmeniz ilk başta zor ve pahalıdır, ama daha yüksek maliyetli bir gelecek getiren **kısır döngüden** kurtarır.

15. BTYK'nın Ana Teması

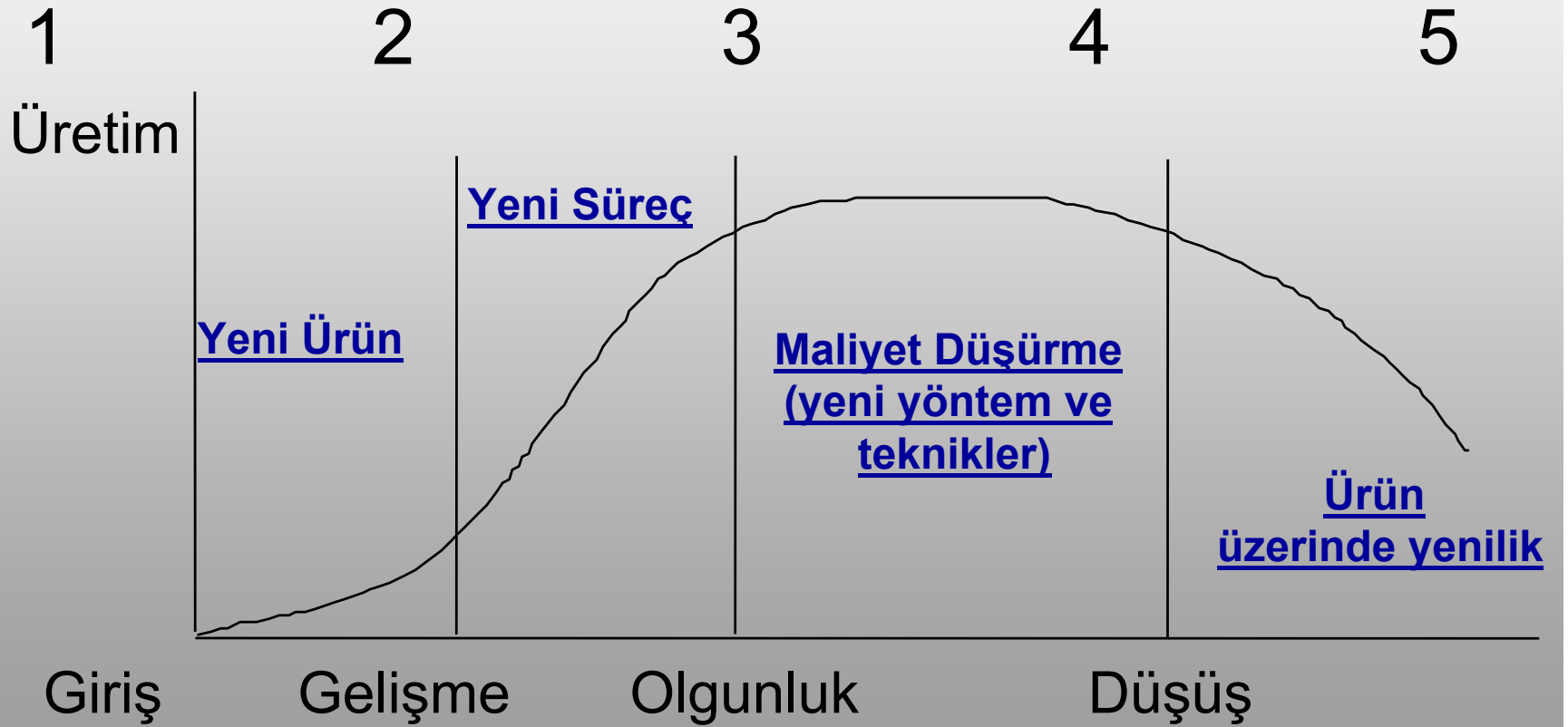
Sanayi

Ar-Ge ve Yenilikçilik

Teknoloji
neden, ne zaman, ne için
gerekli
???

Ürün Hayat Eğrisi ve Teknoloji/Yenilik

Rekabet Öncesi Araştırma

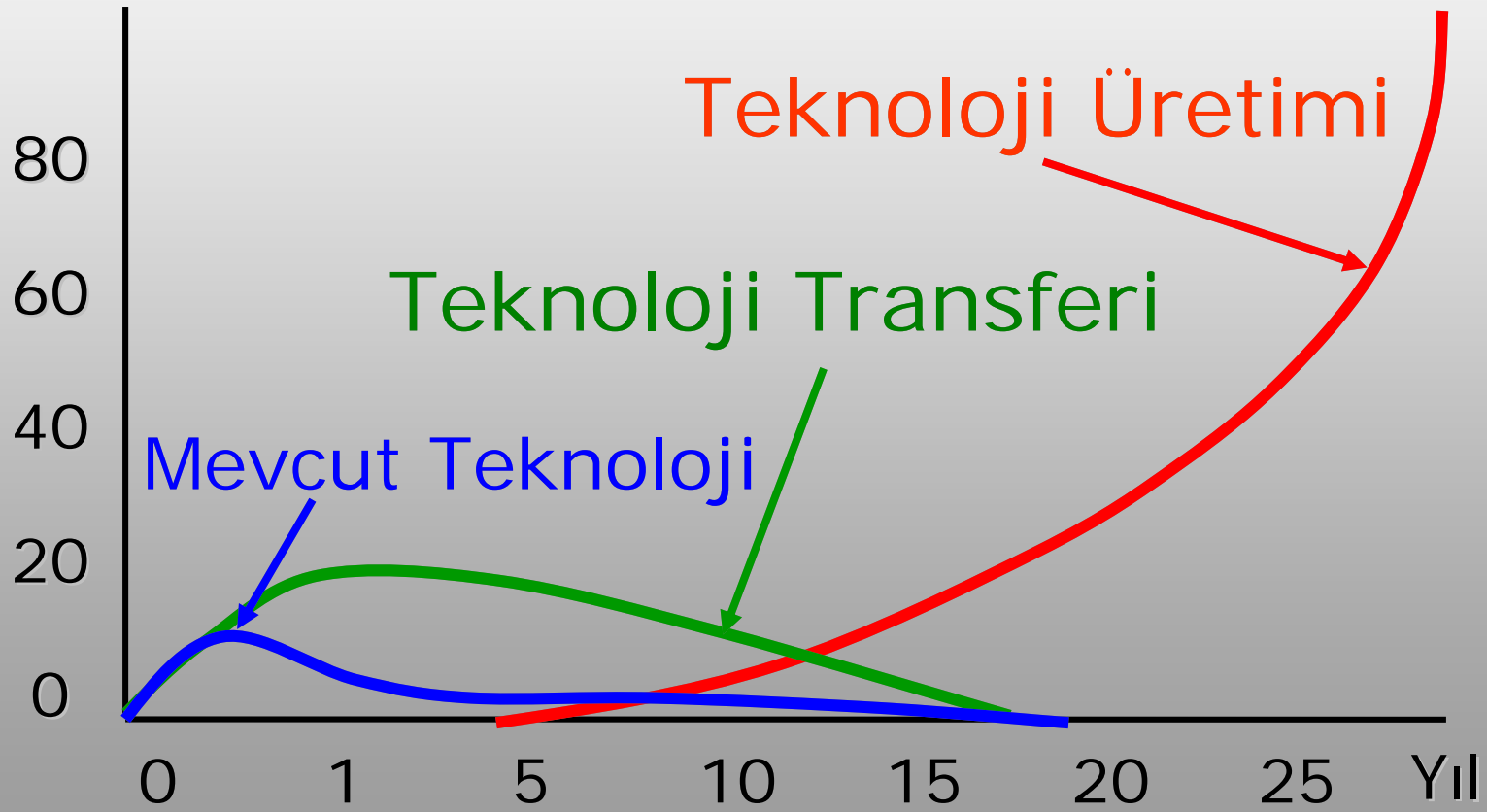

Teknolojiyi nasıl temin edebilir ve
kazanabiliriz

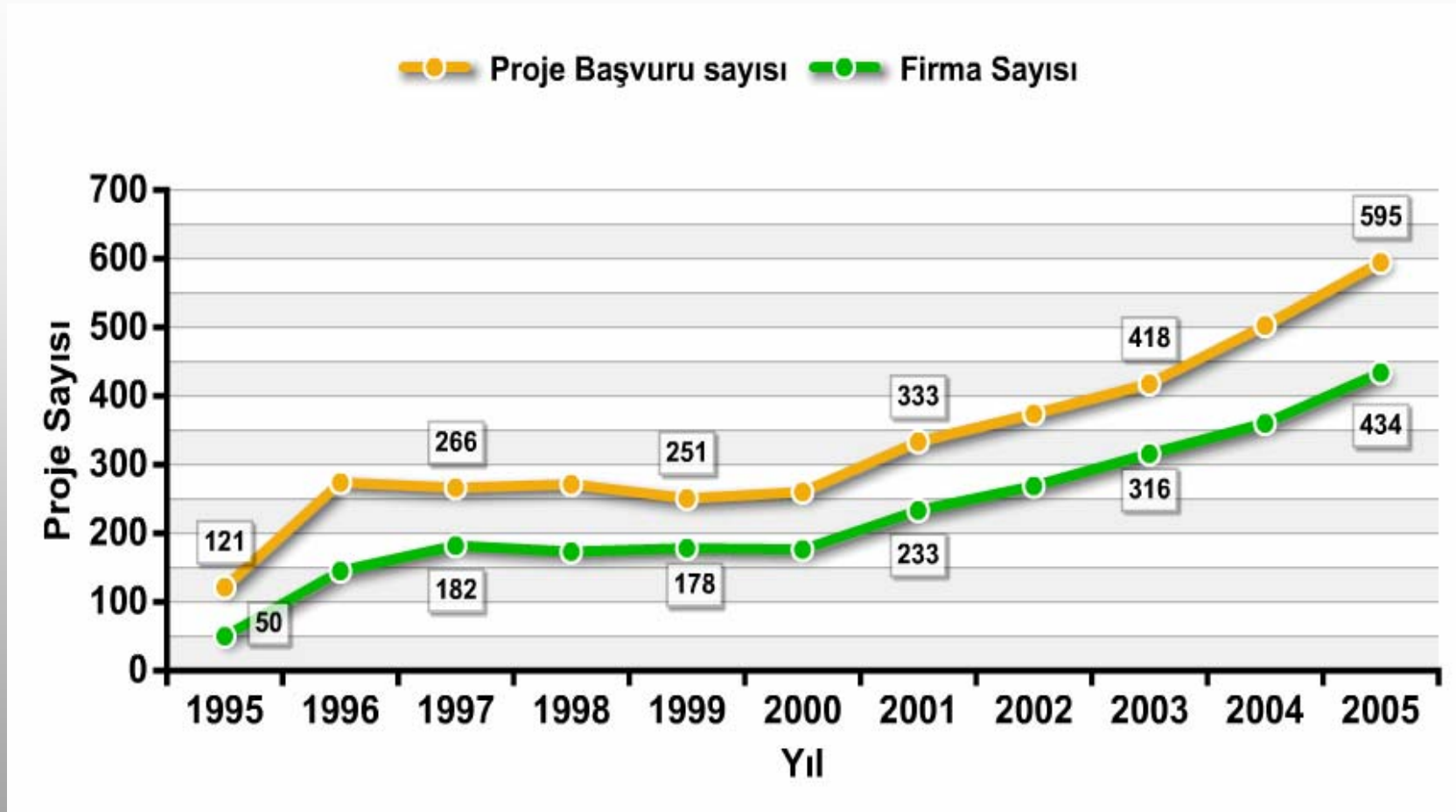
???

Teknoloji Temin Seçeneklerinin Kârlılığı

Türk Lirası

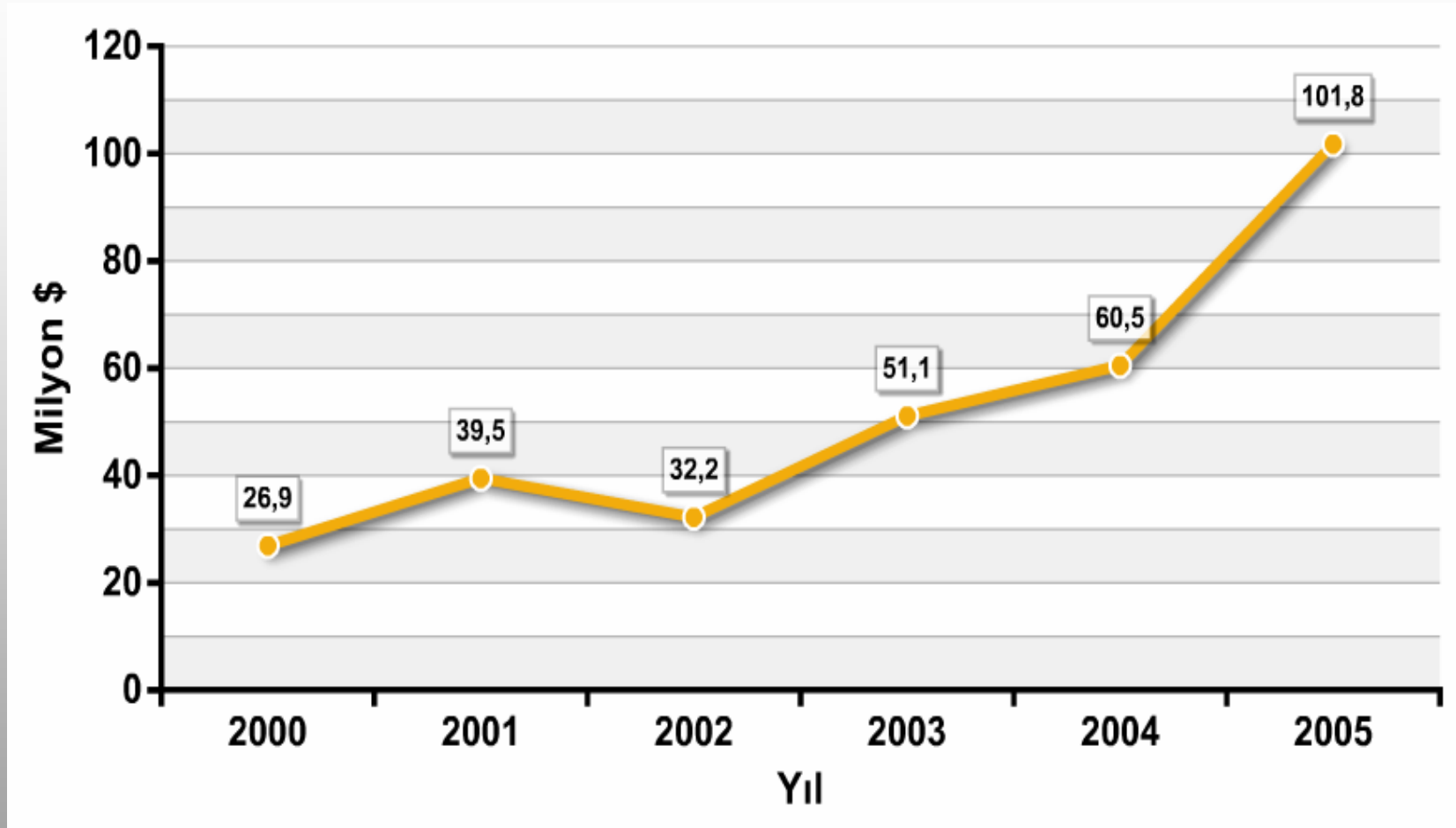
DTM-TÜBİTAK Teknoloji ve Yenilik Destekleri

15 Ağustos 2006 itibariyle

proje başvurusu 382
firma sayısı 279

Sanayi Teknoloji ve Yenilik Destekleri*

* TÜBİTAK, DTM ve TTGV tarafından verilen destekler
15 Ağustos 2006 itibariyle toplam destek miktarı 65,7 milyon \$

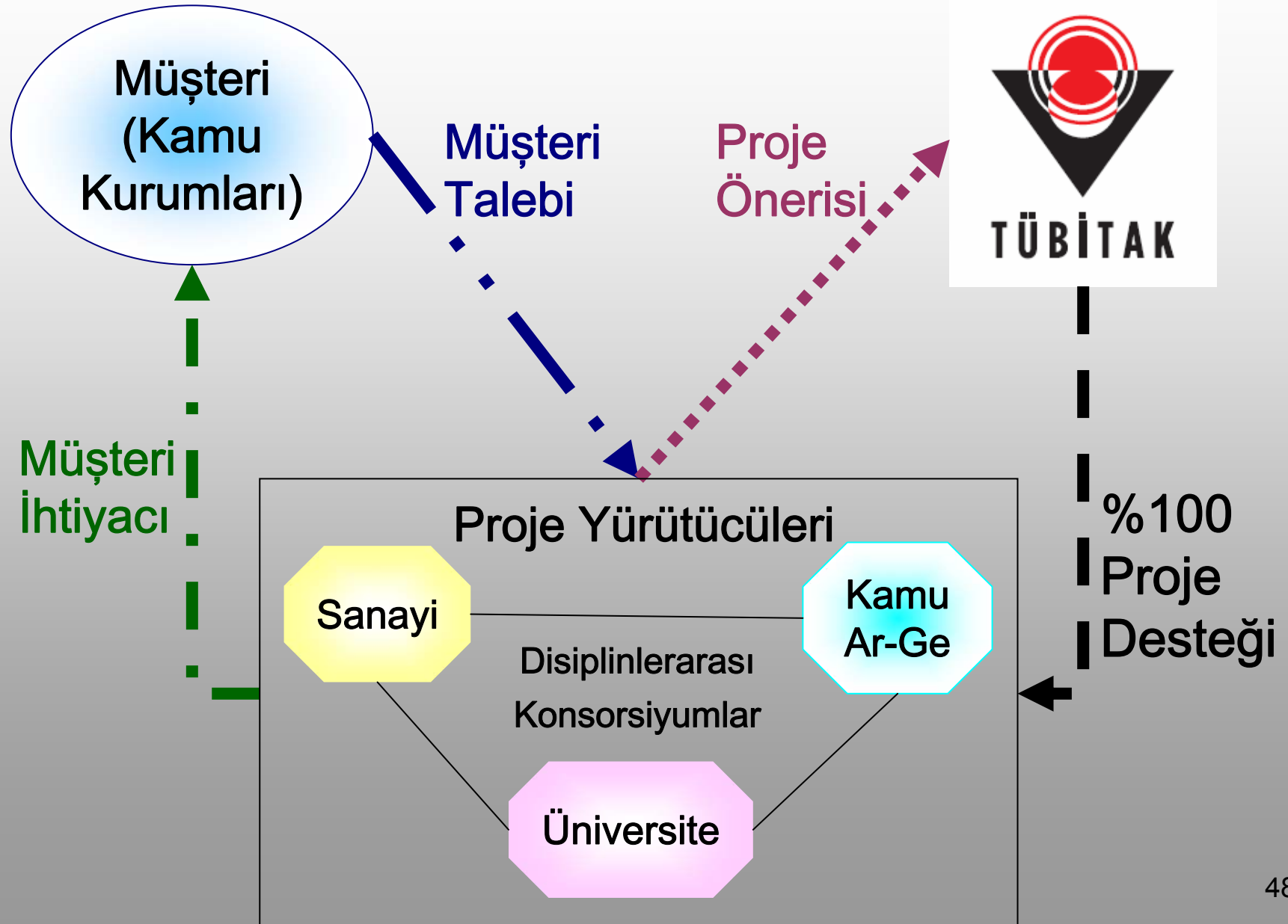

TÜBİTAK'ın Teknoloji ve Yenilikçilik Destekleri

- Araştırma Destekleri
- Bilim İnsanı Destekleri
- Uluslararası Bilimsel Yayın Teşviği
- TEYDEB Destekleri
- Kamu Kurumları Araştırma Programı
- AB Çerçeve Programları Destekleri
- Uluslararası Projelere Katılım Destekleri
- Yeni Programlar
  - KOBİ Ar-Ge Başlangıç Desteği
  - Teknogirişim Programı
  - İşbirliği Ağları ve Platformları Kurma Girişimi Projeleri Destekleme Programı (İŞBAP)
  - Patent ve Faydalı Model Teşviği

Ulusal Kamu Araştırma Programları

1007 Kamu Kurumları Araştırma Projelerini Destekleme Programı

Ulusal Kamu Araştırmaları Programı

	SAYI	BÜTÇE (milyon YTL)
Önerilen Projeler	162	322
Değerlendirilen Projeler	152	304
Desteklenen Projeler	33	102
Revizyondaki Projeler	28	59
Reddedilen Projeler	91	143
Yeni Önerilen Projeler	10	28

15 Ağustos 2006 itibariyle

Ulusal Savunma Araştırmaları Programı

	Sayı	Bütçe (milyon YTL)
Önerilen Projeler	38	274,7
Değerlendirilen Projeler	38	
Desteklenmesine Karar Verilen Projeler	28	178
Yürürlükte Olan Projeler	21	140
Sözleşmesi Henüz İmzalanmamış Olan Projeler	7	38
Revizyondaki Projeler	7	64,7
Geri Çekilen Projeler	3	31,9

TÜBİTAK

Başarı için...

- Ortak vizyon ve hedef
- Karşılıklı güven
- Bilime ve bilene yatırım
- Performans yönetimi
- Sürekli gözden geçirme ve iyileştirme
- Teknoloji Yönetimi

Teknolojinin Yönetimi

- ✓ İşimiz ve toplum üzerindeki etkileri de düşünerek geliştirmekte olan ve alternatif teknolojileri belirleyen ve değerlendiren bir sistemimiz var mı?
- ✓ Teknoloji portföyümüzü yönetiyor muyuz?
- ✓ Mevcut teknolojiden olabildiğince yararlanıyor muyuz?

Teknoloji Geliştirme

- ✓ Misyonumuzu, vizyonumuzu, değerlerimizi ve stratejimizi, paydaşların ihtiyaç ve beklentilerine, öğrenme, yenilik çalışmalarından elde edilen bilgilere dayalı ve onlarla uyum içinde olarak mı oluşturuyoruz?
- ✓ Paydaşların fikirlerini değerlendirip onlardan yararlanmamızı sağlayan bir sistemimiz var mı?

Teknoloji Geliştirme

- ✓ Üretim ve yönetim süreçlerinin tanımlanması, planlanması, tasarlanması ve uygulanmasını yaratıcılık, yenilikçilik ve öğrenme faaliyetleri yoluyla yapılmasını sağlayan bir sistemimiz var mı?
- ✓ Teknolojide yenilikler yapıyor muyuz?

Sanayide Araştırma ve Yenilikçilik

- Neden kritik?
  - Ülke açısından
    - Kısa vadede cari açık
    - Uzun vadede ulusal güç
  - Firma açısından küresel rekabet
    - Kısa vadede küresel rekabet şansı
    - Uzun vadede sürdürülebilir rekabet gücü ve karlılık